

Maka

¹ Jesu kilisiti U Tienu bijua, ya laabaalياهو cilima. ² Nani lan diani maama o saawalipualo Esayi tili maama ki yedi: N soani a liiga n mawangikoa wan bogini a sanu. ³ Li tie yua n kpaani mi fanpienma nni yaa nialu: Bogini mani o diedo sanu, ki piini ti sanbuodi. ⁴ Jan den doagidi mi fanpienma nni ki batisi bi niba ki tua: lebidi mani yi yama ki ha yi tuonbiadi. ⁵ Jude dogu nni yaaba leni yaaba n ye Jelusalema kuli den kpenda o kani ki doagidi bi tuonbiadi ki cedi ke o batisi ba Judana kpenu nni. ⁶ Jan den yie ti yuoyuokobidi ki luo ku gbanñagigu o den di i gbangbanli leni ti siadi. ⁷ O den maadi ki tua: nitoa hua n puoli yua n pia u paalu ki cie nni mii pundi ba yua n ba lodi opo o cacaabaabu. ⁸ Mini n batisi yi leni mi ñima ama wani o baa batisi yi leni U Tienu fuoma yua. ⁹ Laa yogunu Jesu den ñani Nasaleti ki gedi Galile ke Jan batisi o Judana kpenu nni; wan den ña mi ñima yaa yogunu tanpoli den luodi ke ¹⁰ U Tienu fuoma den jiidi opo nani ki kpaajiega ¹¹ ke u nialu ñani tanpoli ki yedi: fini n tie n bijabuadiga n pali n mani yua yaa po. ¹² Lanyogunu U Tienu fuoma yua den gedini Jesu mi fanpienma nni ¹³ wan den tieni naani dana piina ke Sutaani den tulini o, o den ye leni ti fuayandi malekinba den tuuni opo. ¹⁴ Ban den cuo jan Jesu den galile ki ban wangi U Tienu laabaalياهو. ¹⁵ O den tua: u yogunu pundi U Tienu diema nagini lebidi mani

yi pala ki daani o laabaalihamo. ¹⁶ Nani Jesu n den pendi Galile kpenu kani, o den la Simono leni o waalo Andile ke bi lu bi taalu mi ñima nni kelima bi den tie jankpaanla, ¹⁷ Jesu den yedi ba ñoadi mani nni n baa teni moala liiga yin yaa ji lingi npo bi niba; ¹⁸ lanyogunu bi den ña bi taali ki ñoadi o. ¹⁹ Wan den suagi liiga waamu o den la jaka leni sebede bijua leni o waalo jan ke bani moko ñanbidi bi taalu. ²⁰ Lan yogunu Jesu den yini ba ke bi ña bi ba sebede leni bi naacenba ku ñinbiagu nni ki hoadi o. ²¹ Bi den gedi kapenayuma U Tienu fuodima daali Jesu den kua li balimaama bangidieli nni ki bangi ²² o bangima den cuo bi pala kelima o den bangi leni li bali kaa ta leni li balimaama bangikaaba. ²³ Li den sua ke li balimaama bangi dieli nni pia ya nilo n pia ki cicibiadiga ke o kpaani ki tua: ²⁴ be n ye tinba leni fini siiga Nasaleti yua Jesu n bani han tie yua a cua ki ba bolini ti a tie U Tienu n gandi yua. ²⁵ Jesu den funi leni ga ki yedi o: suo ki ña o joa ne niinni; ²⁶ ki den digibi leni u paalu leni ku fuciangu ki ñani o joa yeni niini. ²⁷ Ti jawaaciandi den cuo bi kuli hali ke bi buali bi yaba be mo n yeni bangi canme kelima o maadi leni a cicibiada leni li bali ke bi tuodi ki tiendi wan yedi yaala. ²⁸ Lanyogunu o laabaalo den pundi galile gaanilindima kuli. ²⁹ Ban den ñani U Tienu diegu nni wan leni Jaka leni Jan den gedi Simono leni Andile denpo. ³⁰ Simono cuadina den dua leni ti gbannanbiendi lanyogunu bi den maadi Jesu o maama ³¹ o den nagini o kani ki cuo o buagu ki fiini o, lanyogunu o gbannanbiendi den gbeni ke o ga bi cangu. ³² Ku yenjuagu ki

yenga n den kua ya yagunu, bi den cuani Jesu kani a yama leni o cicibiada n ye yaaba yaa niinni kuli. ³³ U dogu nni yaaba kuli den taani Simono buliñoabu kani. ³⁴ O den paagi bi niba boncianla yaaba n den pia yianbuolibuoli o go den deli a cicibiada ban ye yaaba ya niinni. waa den tuodi ke mu cicibiadimu maadi kelima mu den bani wan tie yua. ³⁵ Lan den goa a yenda po, lan da den biigi ya yogunu Jesu den ñani ki gedi mi fanpienma po wan den jaandi naani. ³⁶ Simono leni yaaba n den ye leni o kuli den cili ki lingi o. ³⁷ Ban den ban la o, bi den yedi o bi niba kuli lingi a. ³⁸ Jesu den yedi ba tin gedi mani i tinkundogi nni min ban waani bani moko o laabaali hamo kelima n ñani li yaa po yo. ³⁹ O den goadi Galile diema nni kuli, ki koa li balimaama bangi diena nni ki wangi U Tienu maama, ki go deli a cicibiada. ⁴⁰ O kpaado den cua Jesu kani ki gbaani ki mia o ki yedi o: a yaa bua a baa fidi ki hanbi nni. ⁴¹ Mi ninjima den cuo Jesu opo ke o tandi o nu ki sii o ki yedi: N bua hanbi. ⁴² Lanyogunu mi gbaadima den gbeni opo ke o ñanbi. ⁴³ Jesu den maadi o leni li bali ki yedi: ñan kubi a yuli ki da waani niloba yaala n tieni ⁴⁴ ama ñan gedi o kopadiciamo po ki ban padi a ñanbima po nani Musa n den diani maama lan tua bi po seedi. ⁴⁵ Ama laa joa n den gedi o den ban kpaani laa bonla ñali maama ke Jesu kan den fidi ki kua laa dogu nni bi niba n nua o yaa yogunu. O den ye niini po mi fanpienma nni bi niba den ña i kaani kuli ki kpendi o kani.

Dianciamou 2

¹ Dana ba n den pendi, Jesu den guani kape-
 nayuma dogu nni. Bi den gbadi ke o ye denpo,
² ku niligu den taani ki yabi maama hali ke yaa
 fanma n ye u luolu nni kan den fidi ki ga ba
 bikuli. Jesu den wangi u TIENU maama ³ Ku
 niligu den cua o kani, bi ni nni niba naa den
 tugi yua ya gbannandi nkpe. ⁴ Ku niligu den yabi
 maama ke bi kan fidi ki pundi okani, lani bi den
 doni ki cibi wan ye yaa dieli po ki kuani o leni
 oduanu. ⁵ Jesu n den laa ban pia ya dandanli, o
 den yedi yua ya gbannandi n kpe: N biga a baa
 a tuonbiadi sugili ⁶. Li bali maama bangikaaba
 yaaba n den ka likani den diidi bi yaba ki tua:
⁷ O joa na maadi lede? O sugidi u TIENU. Hee n
 ba fidi ki pa sugili ti tuonbiadi po li yaa ki tie U
 TIENU yaka. ⁸ Lanyogunu U TIENU fuoma den
 doagidi JESU po ban den maliti yaala bi pala nni,
 ke o yedi ba: Be ya po ke yi pia ya yankpaaga
 n yene yi pala nni? ⁹ JESU den guani ki yedi ba
 bee n faala ki cie ki yedi yua ya gbannandi n kpe
 a baa a tuonbiadi sugili bi fii ki taa a duanu ka
 cuona ¹⁰ Ke yin fidi ki bandi ke o Joa Bijoa pia
 li bali ki pa ti tuonbiadi sugili li handunli nni
¹¹ n yedi yua yaa gbannandi n kpe yeni, fii ki
 taa a duanu ki ya kuni a denpo. ¹² Lanyogunu
 o den fii ki taa o duanu ki cuoni ku niligu kuli
 nintuali ke li pakili cuo ba ke bikuli kpiagidi
 U TIENU ki tua ti daa bi kpa maani ki laa ya
 bonla n tie na. ¹³ JESU go den ñani ki gedi mi
 ñincianma kunu. Ku niligu kuli den cua o kani
 ke o bangiba ¹⁴. JESU n den pendi o den laa

Alife bijoa Lefi ke o kaa ki gaani li lubili ke o yedi o: Fii ki ñoadi nni. Lefi den fii ki ñoadi o. ¹⁵ JESU n den kaa u saajekaanu kani Lefi diegu nni, bi lubigaaba leni i tagibiadi danba kuli den taani ki kaa u sajechaanu kani leni JESU leni o ñoadikaaba; kelima ku niligu den yabi ki go den ñua JESU. ¹⁶ Li bali maama bangikaaba leni falisieninba n den laa ke o di leni bi lubigaaba leni i tagibiadi danba, bi den yedi o ñoadikaaba: Bee ya po ke yi taa ki di ki go ñu leni bi lubigaaba leni i tagibiadi danba? ¹⁷ oJesu n den gbadi laa maama o den yedi ba: Laa tie yaaba n pia li laafiali ka bua logitoli kali yaaba n yia. Mii cua bi niteginkaaba po ka ama ti tuonbiadi danba po. ¹⁸ Jan ñoadikaaba leni falisieninba den luo a ñoana. Bi den cua ki yedi Jesu be yaa po, ke jan ñoadikaaba leni falisieninba luo a ñoana ke a yaa ñoadikaaba wani naa luo? ¹⁹ JESU den guani ki yedi ba: naani o pocaano calo danlinba baa loli bu ñoabu ban taa ki ye leni o pocaano calo yaa yogunu? Ban taa ki ye leni o pocaano calo yaa yogunu bi kan loli bu ñoabu. ²⁰ A dana kpendi ke o pocaano calo baa ña bi siiga, laa yogunu bi baa loli bu ñoabu. ²¹ Obakuli kan taa li cabipanli ki biini li liadikpeli; o yaa tieni yeni li cabipanli baa taa li cabikpeli boagidiyenma, yeni mi toadima ba yaa bia ki cie. ²² Oba mo kan taa o duvenpaano ki piagi ti dayuakpedi nni, bi ya tieni yeni mo o duvenpaano ba cibi ti dayuadi, o duven leni ti dayuadi kuli baa biidi. Ama han taa o duvenpaano ki piagi ti dayuapandi nni. ²³ Danyenli mi fuodima daali

Jesu leni o ɲoadikaaba den poandi ɲalikama kuanu nni ke o ɲoadikaaba den jobidi ɲalikama siandi. ²⁴ falisieninba den yedi o: Diidi, be yaa po ke a ɲoadikaaba tiendi yaala n kua mi fuodima daali? ²⁵ Jesu den guani ki yedi ba naani yii cogi Dafidi n den tieni yaala yaa yogunu ke wani leni o yegininlieba den coagi ki ye leni mi koma, ²⁶ o den kua U TIENU diegu nni, li den tie o kopadiciamo Abiata yogunu ki ɲmani ya dupen n gagidi ki teni o yegininlieba, ba ke li den kua nitoa n ɲmani laa dupen li ya ki tie bi kopadicianba ya ka ²⁷ Lani o den yedi ba mi fuodima daali ye o nisaalo po yo, ama o nisaalo ka ye mi fuodima daali po, ²⁸ lanwani o joa bijoa n die ba mi fuodima daali.

Dianciamou 3

¹ Jesu go den kua li balimaama bangima dieli nni o joa den ye lienni ke o o nu kuodi. ² Bi niba den diidi o ki baa la o ya baa paagi o mi fuodima daali, li den tie kelima ban baa ki jaligi o. ³ Jesu den yedi ya joa yaa nu n kuodi fi ki sedi siiga nni; ⁴ o den buali ba naani li ɲani ki tieni yaala n ɲani bi yaala n bia mi fuodima daali, ki faabi o nilo bi ki kpa o. Bi den ɲmini. ⁵ Jesu pali den biidi ke o diidi ba leni li pabiidili kelima bi pajuaga po Jesu den yedi yua yaa nu n kuodi: tandi anu o den tandi u ke u paagi. ⁶ Falisieninba den ɲani ki ban juogi leni Elodo buakaaba ki lingi ban baa tieni maama ki kpa o. ⁷ Jesu leni o ɲoadikaaba den gedi mi ɲincianmb po. Yaa niligu n yaba den ɲoa o. Galile yaaba, Jude yaaba, ⁸ Jelusalema yaaba, Idume yaaba leni

Judena kpenu kandima yaaba, Tili leni Sidoni yaaba. Bi niba boncianla den gbadi wan tiendi yaala ki cua o kani. ⁹ Jesu den yedi o n̄oadikaaba n sedi lan yaa pa u yogunu kuli. Jesu den kua ki ñinbiabiga nni lan baa ga maama bi niba n da mabini o, ¹⁰ kelima nani wan den paagi bi niba boncianla yeni, ayiama boncianla den n̄abigi o ki bua ki sii o. ¹¹ Acicibiada n den la Jesu ya yogunu bi den gbaani o nuntuali ki kpaani: a tie U Tienu bijua, ¹² ama Jesu den yie bi po ke ban da waani wan tie yua. ¹³ Li yaa puoli Jesu den doni li juali po ki yini wan bua yaaba ke bi cua o kani, ¹⁴ o den gandi piiga n niba lie yaaba n ba yaa ye leni o ki caa ki wangi U Tienu maama ¹⁵ leni li bali ki go deli acicibiada. ¹⁶ Diidi wan den gandi yaa piiga n niliediba nne: Simono ke o den yini o Pieli . ¹⁷ Jaka leni owaalo Jan Sebede bijaba Jesu n den yini yaaba Iboaneja lani n bua ki yedi a tapupuda, ¹⁸ Andile, Filipi, Batelemi, Matiyu, Toma, Jaka Alife bijua, Tade, Simono Kana yua ¹⁹ leni Judasa Isakalioto yua den yuandi ki janbi Jesu. Bi den guani ki kuni denpo. ²⁰ Ku niligu den taani n̄ali maama ke baa den pia yogunu ki baa je ²¹ Jesu danba n den gbadi yaala n den tiendi bi den cua ki baa cuo o kelima bi den tua waa go pia yama. ²² Laa yogunu li bamaama bangikaaba yaaba n den ñani jesusalema ki cua o kani den yedi: mu cicibiadimu bado n puni o u paalu ke o deli a cicila. ²³ Jesu den yini ba ki pua ba mi kpanjama ki yedi: naani Sutaanu baa deli Sutaani? ²⁴ Yaa diema n boagidi ki tuogi mi yuli kan fidi ki yaa ye, ²⁵ yaa diegu n boagidi ki tuogi

ku yuli kan fidi ki yaa ye. ²⁶ Lanwani Sutaani yaa fii ki tuogi leni o yuli oboagidi o kan fidi ki yaa ye. ²⁷ Oba kuli kan fidi ki kua o gbamandaano diegu nni ki fie o piama kaa kpa loli laa gbamandaano li yaa puoli o baa fie o diegu nni piama. ²⁸ N waani yi i moamoani bi niba baa ba sugili ban tiedi yaa tuonbiadi kuli po ²⁹ ama yua n sugi U Tienu Fuoma yua kan ba sugili nali abada, o tieni yaa tuonbiadi n kaa pia gbenma ³⁰ Jesu den yedi yeni kelima bi den yedi ke o pia ki cicibiadiga. ³¹ Lanyogunu o na leni o waamu den se niinpo ki soani ban yini o. ³² Ku niligu den ka ki lindi o, bi den yedi o: diidi a na leni a waamu ye niinp o ki lingi a. ³³ O den yedi yaaba n ye leni o nme n tie n na, nmenba mo n tie n waamu? ³⁴ Lane o den diidi yaaba n ka ki lindi o ki yedi: diidi n na leni n waau nne. ³⁵ Kelima yua n tiendi U Tienu yanbuama wani n tie nataanja, n nataanpua leni n na.

Dianciamou 4

¹ Jesu go tiedi obangima ku niligu boncianla go den taani okani o den kua ki kali ku ñinbiagu nni, mi ñma nni. ku niligu kuli den ka li gbanli po. ² Oden bangiba bonla boncianla leni mi kpanjama, oden yedi ba obangima nni. ³ Cengi mani: o kpa kpaalo, den ñani ki baa coagi obon buoli, ⁴ wan den coagi yaa yogunu ibon bi tiami den baa usankunu, ti bon yugiditi den cua ki dini yi. ⁵ Ine mo den baa ki tancagi tinga po iden pani tonma kelima mi tama ki den yaba li kani. ⁶ Ama uyienu n den pudi yaa yogunu, iden mali ki kuodi, kelima yii den pia jiiinm moani.

⁷ Ine mo den baa ti konkondi nni, ti konkondi den taani ki fii leni yi, ki dini yi, ki teni ke yii loni liba kuli. ⁸ Ine mo den baa ki tin hanga nni, iden pani ki kpedi ki loni bon yenbu pii taa, bon yenbu piiluoba bon yenbu kobiga kobiga. ⁹ oden yedi ba yua npia atuba ki ba bgadi wan bgadi. ¹⁰ Wan den piadi ku niligu kani ohoakaaba leni yaaba nye leni o, den buali o mi kpanjama yeni bundima, ¹¹ oden yedi, bi puni yinba, yin bandi tanpoli diema hasiili, ama yaaba n sieni wani bi puaba mi kpanjama, ¹² ke bi yaa nua leni bi nuni ban da le li ba bi ya gba leni bi tuba ban da ga li ba ke ban ti daani ki baa bi tuonbiadi sugili. ¹³ O goden yedi ba. Yii fidiki bandi yaa kpanjama n tiena bundima? yi baa tieni lede yo ki bandi yaa kpanjama n sieni kuli bundima, ¹⁴ o kpa kpaalo coagi mi maa ¹⁵ . Bi tianba tie nani u sankunu yeni bi ya gba mi maa sutaani yen cua ki ñani ma bi pala nni. ¹⁶ Bi tianba mo tie nani: ki tancagi tinga yeni, bi yaa gbadi mi maama bi yen ga ma leni li pamanli. ¹⁷ Ama baa baa pia jiiinmoani, baa fidi ki baa juuni, fala yaa cua bi po, bi bi ya waani ba fala kelima mi maama yeni po tontoni se ban ñmadi ki baa. ¹⁸ Bi nitianba mo tie nani: Yi konkoni tinga yeni bi yen ga mi maama, ¹⁹ Ama bi go yen cedi mi yema yanyangidi leni mi piama boandi leni ti gbannandi bon buakabiadila boandi dini ma bi pala nni ki teni ke maa fidi ki loni li ba kuli. ²⁰ Bi nitianba mo tie nani: Ki tinhanga yeni bi yaa ga mi maama bi yen kubima hali ki ban luoni li bon luonkaala, bon bi yenbu kuli pitaa taa, pi luoba

luoba leni kobiga kobga. ²¹ O go den yedi ba naani bi baa cuoni ki fitilisanga ki taa li sancianli ki hoagini ga? Bi ki kuani ga uduanu tiipo? Naani baa baa tuani ga ufutilisantuankaanu? ²² Kelima liba kuli ki ye ki duagi ki kan doagidi, li ba mo ki ye hasiilu nni, ki kan ña mi yenma nni. ²³ Yua n pia a tuba ki baa gbadi wan gbadi. ²⁴ O go den yedi ba: fangi mani yi yula leni yin gba yaala, kelima bi baa biigi yi po leni yin den biigi yaa bon biigikaala, ki yeyegi yi po ki pugini. ²⁵ Bi baa pa ki pugini yua n pia, ama yua ki pia wani bi baa gaa baa wan pia yaala. ²⁶ O go den yedi, UTieunu diema tie nani: o nilo n buli obon bulikaala ki tinga nni yeni. ²⁷ Wan goa leni wan nua kuli, u yensiinu leni ku ñiagu kuli, li bon bulikaala baa pa ke waa bani lan tieni maama. ²⁸ Ki tinga n tuuni la, kani ki ba, ki yen cili leni ti muadi ki hoadi ti siandi leni ibonbi, li kuli mo yen cili ti siandi nne. ²⁹ Li bonbulikaala yaa beni ujetaagu pundi. ³⁰ O go den yedi, ti baa nandi UTienu diema leni be? bi ti doagidima leni be yaa nannanli? ³¹ Mi naani leni yaa kpintiigu n yi seneve bonbibu yeni, bu wa ki cie ti kpintiidi kuli, ³² ama bu yaa pani bu yen kpedi ki yabidi hali maama ke ti bon yugiditi yen tiedi bi diedi bu beni po. ³³ Oden bangi ba bonla boncianla leni mi kpajanma, nani: Ban baa fidi ki gaa maama. ³⁴ Waa den maadi leni ba ke tie kpanjanma, ama ogo yen waani, o hoadikaaba li kuli nbua ki yedi yaala. ³⁵ Laa daali, yen juagu o den yedi ba, tin duodi mani ne po yaa boanjaali. ³⁶ Wan den cabi ku niligu bi den kua wan den

ye yaa ñinbiagu nni, ñinbiatoadi den ye leni o, ³⁷ku faciangu leni a ñinguona den fii ki kandi ku ñinbiagu ki koa. hali ke ku bua ki mia. ³⁸Ama jesu den goa, kili o yuli li yukuli. Bi den fundi o ki yedi o, laa yia ha leni tin baa bodi yeni? ³⁹o den fii ki funi leni ufaa*lu ki yedi mi ñincianma sedi suo, li kuli den sedi suo, ⁴⁰Lani, o den yedi ba: Be n teni ke yi jie nanda be n teni ke yi luo li dandanli? ⁴¹Ti jawaanciandi den cuoba, ke bi yedi bi yaba: O ne wani daa, o tie ñme yo ke baa mi ñima leni ufaalu kuli tuo ki tie wan yedi yaala ?

Dianciamou 5

¹ Bi den pundi nepo ya boanjaali, jelasa diema nni. ² Jesu n den ñani ku ñinbiagu nni, o joa den ñani a kakula nni ki cua o nintuali ki pia a cicibiada o ni nni. ³ Laa joa den ye a kakula nni oba kuli kan den fidi ki loli o, baa leni i kuseseli. ⁴ Yenma yenma o den luo leni i kuseseli o taana kani, oba kuli ki den pia ya gbamanu n ba fidi ki sieni o. ⁵ O yen ye akakula nni leni a juana nni u yesiinu leni ku ñiagu kuli ki kuuda ki ja o yuli leni a tana. ⁶ Wan den laa Jesu foagima, o den sani ki cua ki gbaani o nintuali ⁷ Oden kpaani boñanla: bee n ye mini leni fini siiga, Jesu tanpojoma Tienu bijoa? n mia ña U TIENU po, da yagi n yama. ⁸ kelima Jesu den tua o: ña o naa joa nni fini ki cicibiadiga ne . ⁹ O den buali o a yeli yi lede? o den guani ki yedi o n yeli yi ti yaba kelima ti coali yabi. ¹⁰ O den miadi Jesu ke wan da ñani o laa tinga nni. ¹¹ Li juali den ye likani ke u duokulu kpaa li kani. ¹² a cicibiada den miadi o

ki tua soani ti u duokulu nni, tin ban kua u ni nni. ¹³ O den tuo ban yedi yaala. A cicibiada den ñana ki kua u duokulu nni, ke u duokulu den jaligi ki ñoadi mi tibidima ki ban kua mi ñincianma nni bi coali den bua ki pundi tudalie(2000), bi kuli den mili mi ñincianma nni. ¹⁴ yaaba n den kpaa ba den sani ki ban waani i labaali i dociami leni a dobila nni. bi nibaden gedi ki ban la yaala n den tieni. ¹⁵ bi den pundi Jesu kani ki la ki cicibiadiga n den ye yua ya ni nni ke o ka ki yie o tiadi ki go pia o yama ke ti jawaandi den cuo ba. ¹⁶ Yaaba n den la yaala n tieni kuli den togidi ba yaala n tieni ki cicibiadiga n den die yua leni u duokulu. ¹⁷ Lani yaa po bi den miadi Jesu ke wan ña bi tinga nni . ¹⁸ Wan den ba kua ku ñinbiagu nni, a cicibiada n den die yua den mia Jesu n cedi wan ya ye leni o. ¹⁹ Jesu den yie o po, ama o den yedi o: gedi a denpo, a niba po ki ba waani ba o diodo n tieni a po yaala leni wan gbadi a po ya ñinima. ²⁰ O den gedi ki ban waani Jesu n tieni o po yaala dekapola dogu nni. Bi niba kuli den ye leni li pagili. ²¹ Jesu den kua ku ñinbiagu nni ki guani ki duodi ki gedi nepo ya boanjaali, ya niligu n yaba den taani o kani. O den ye mi ñincianma kunu. ²² Lanwani li balimaama bangikaaba diena yudanba siiga yendo ke o yi jayulisa n den la Jesu o den gbaani o taana kani ²³ ki mia o boncianla ki yedi: n bisalo yia ñali ki bua ki kpe, cua ki maani o po a nii ke wan paagi ki ya ye. ²⁴ Jesu den yegi leni o. Ya niligu n yabi den ñua Jesu ki miabi o . ²⁵ Li den pia ya pua ke o soama wuliti ñali piiga n bina lie. ²⁶ O den la fala boncianla a lotola nu nni, o den

biani wan den pia yaala kuli, ama leni lankuli laa den tungi o po li den biagidi ki go pugidi. ²⁷ Wan n den gbadi ke bi maadi Jesu maama, o den cua ku niligu puolipo ki sii o tiayiekaadi . ²⁸ Kelima o den tua n ya fidi ki sii o tiayiekaadi bebe n ba paagi. ²⁹ Lanyogunu mi soawulima den sedi. O den bandi ke o faabi leni o yianu. ³⁰ Jesu moko den bandi ke u paalu ñani o ni nni; o den jigidi ki noanli ku niligu ki yedi: ñmee n sii n tiayiekaadi? ³¹ o ñoadikaaba den yedi o: A nua ku niligu n miabi a maama, ke a go yedi ñmee n sii nni? ³² o den diidi o gaanilindima ki ba le yua n tieni la. ³³ O pua den jie ki digibi, ki bandi yaala n tieni o ni nni, o den cua ki gbaani o taana kani ki waani o i moamoani kuli. ³⁴ Ama Jesu den yedi o: n bisalo a dandanli faabi a; gedi leni mi yanduanma, a yianu n gbeni a po. ³⁵ Wa n den maadi ya yogunu li balimaama bangima dieli yudaano niba den ñani o denpo ki cua ki tuogi o ki yedi o: A bisalo kpe be ya po ke a yagini canbaa yama? ³⁶ Ama Jesu ki den cengi ban maadi yaala o den yedi li balimaama bangima yudaano: ñan da jie liba, daani bebe ³⁷ . waa den tuo o ba kuli n yegi leni o li ya ki tie Pieli bi Jaka leni Jan, Jaka waalo. ³⁸ Bi den pundi li balimaama bangima yudaano deni, Jesu den la yaa niligu n yaba ke bi tianba buudi ki kpaani boncianla. ³⁹ O den kua ki yedi ba: Be yaapo ke yi tiendi bu lanbu, be yaapo ki buudi? ki biga naa kpe ama o goa ⁴⁰ . Bi den ñuadi o. Lanwani o den ñani bi niba kuli ki taa ki biga baa leni ki biga naa leni yaaba n den yegi leni o ki kua ki

biga n den ye naani. ⁴¹ O den cuo ki biga yeni nuu ki yedi o: talita kumi, lani n bua ki yedi: O jafaano n yedi a fii. ⁴² Lanyogunu o jafaano den fii ki cili ki cuona; kelima o den pia piiga n bina lie. Li pagicianli den cuo ba. ⁴³ Jesu den teni ba li ñoabonli ke ban da waani o ba kuli ya ntieni; o den yedi ke ban pa o jafaano yeni wan je

Dianciamou 6

¹ Jesu den ñani li kani ki guani odandogu nni ohuadikaaba den yegi leni o. ² Mi fuodima daali, n den pundi o den bangi niba UTienu dieguni, yaa niba nden gbadi obangima kuli li den pakiba, ke bi tua li naabonla ñani le yo? o baa mi naa yanfuoma le yo? o tieni lede yo ki tiendi mi naa banciama leni nii, ³ o kpagikpielo kaa? maliyama bi jua kaa? jaka, leni jose, juda leni simono ciamo kaa? o na taanbonpola ka ye ti siiga nne? o den tie bi po tungbali bonla. ⁴ Ama Jesu den yedi ba bi kan fali sawalipualo kali odandoguni, o niba siiga leni odiegu nni. ⁵ wa den tieni likani banciamab ba kuli, ama o den sii ki paagi yiama waamu bebe. ⁶ li den paki o leni bi pajaugima po. Jesu den caa ya koajaana n den gaani ki lindi ki tiedi obangima. ⁷ Lani oden yini piiga nheadikayabalie, ki soaniba ki puniba upaalu ban yaa deli acicibiada, ⁸ o den yedi ke ban n da taa li bali kuli li sancenli po liyaa ki tie jianu yaa ka, ki da taa jiema, ki da taa boagili, ki da taa ligi bi huuni nni. ⁹ ki da taa cacaadi, ki da taa liadmuli. ¹⁰ O den yedi ba: Yi ya kua yaa dieguni yin yaa ye laani hali yin baan ña laa dogu nni yaa daali, ¹¹ naa n kani

ke baa ga yi cangu, yi yaa ña lienni yin yoagi ba yi taa tama lan tua bi po siedi. ¹² Bi den gedi ki ban wangi mi palebidima maama. ¹³ Bi den deli acicibiada boncianla, ki suogi ayiama boncianla mi kpama ki paagiba. ¹⁴ Obado elodo den gbadi ke bi maadi Jesu maama ki kpiagidi o, oden yedi jan babitisi nfii bi tinkpiba siiga, lani teni ke otiedi mi bancianma. ¹⁵ Bi tianba mo den yedi elia yo, bi tianba mo den yedi bi sawali puaba siiga yendo. ¹⁶ Ama elodo n den gbadi ki yedi: Jan min den jia yua yuli yeni wani n fii. ¹⁷ Kelima wani Elodo, oba den cuo jan ki luoni o li kadieli nni, kelima oden taa owaalo filipi pua alodiasa. ¹⁸ Jan den tua o laa hani, han taa awaalo pua ki tieni apua. ¹⁹ Elodiasa pali den be jan po ke obua ki kpa o. Ama okan den fidi. ²⁰ Kelima elodo den jie jan ki bani ke otie niteginkoa ki go gagidi; o den gu o, o yaa den gbadi jan tundi o yama den yagini, ama baa yeni oden cengi o leni li pamanli. ²¹ Ama elodo maa daali nden pundi, ke Elodiasa ba usanu ki baa tieni wan bua yaala elodo den tieni mi jaanjiema boncianla, ki yini okoanbala, leni otoatieba yudanba leni Galile nukpiaga kuli. ²² Elodiasa bisalo den kua li nitaanli yeni siiga nni ki jeli obado leni onitaanli kuli pala den mani. O bado den yedi o, han mia nni yaala kuli nbaa pa ha. ²³ Oden poli ki yedi han mia yaala kuli nbaa pa ha, baa li yaa tie n dogu boagidima. ²⁴ O jafaano den ñani ki ban buali ona min mia be? Ona den yedi omia jan batisi yuli. ²⁵ Lanyogunu ojafaano den gua ki kua obdo kani ki mia o ki yedi n bua han panni

jan batisi yuli ku tadigu nni. ²⁶ Obado pali den biidi bonciala ama wan den poli li nitaanli nni yeni waa go den bua ki yie opo. ²⁷ Lanyogunu liga oden soani li minteeli ke wan jia jan batisi yuli, ki cuani. Li minteeli yeni den gedi ki ban jia jan yuli likadieli nni ki tieni ku tadigunni ki cuani ²⁸ ki teni o jafaano, ojafaana mo den teni ona. ²⁹ Jan hoadikaaba nden gbadi, bi den cua ki ta okpiemo ki ban piini. ³⁰ Jesu tondiba den gua ki taani o kani ki togidi o, ban den tieni yaala leni ban den bangi yaala kuli. ³¹ Yaaba nden ca bi kani leni yaaba n gua den yaba hali maama ke baa den pia yogunu ki baaje. Lani Jesu den yedi ba cua mani tin gedi bi niba nki yaba naani yin ba ki fuodi waamu. ³² Bi den kua ku ñinbiaguni ki gedi bi niba nki ye naankani. ³³ Bi niba boncianla den ke bi caa ki bandi ba. Bi niba den ñani idogi kuli nni, ki gedi ban caa naankani hali bi daa pundi. ³⁴ Jesu den ñani ku ñinbiaguni, oden laa ke bi niba yaba li kani hali boncianla. Mi nihima den cuo o bi po kelima bi den tie nani pe n kaa pia o yankpaalo yeni. Lan yogunu oden bangiba bonla bonciala. ³⁵ Ki yenga n den ki bua ki kua ohadikaaba den nagini okaniki yedi o, ne tie fuali ki yenga mo kua. ³⁶ Cabiba ban gedi yaa koajaana leni yaa dobila nkuu ki ban daa bi bonjekaaka. ³⁷ Jesu den yedi ba: yinba yiba npaba banje. Bi den yedi o: naani ti baan daa kujapiena kobilie ki fidi ki dini ba? ³⁸ Jesu den yedi ba: Yi pia dupe bonbiha yo? Gedimani ki ban le. Bi den diidi ki sua ki dupe bonbimu leni jamilie. ³⁹ O den yedi ba teni mani

ban kali caga caga ti muadi po ⁴⁰ bi den kali ki caligi caligi kobiga kobiga leni piimu mu. ⁴¹ Jesu den taa bi dupenmuudiba leni ijanliedi ki yaadi ki nuali tanpoli ki jaandi UTienu ki cabidicabidi dupen ki teni ohoadikaaba ban boagidi ku niligu. ogo den boagidi ijanliedi mo ke bikuli baa. ⁴² Bi kuli den dini ki guo. ⁴³ Bi den wodi ban den dini ki sieni ya dupencaba leni ajanjena ki gbieni piiga nbaabuodilie. ⁴⁴ Yaaba nden ŋmani du pen yeni den tiejaba tudamuu[5000]. ⁴⁵ Lanyogunu Jesu den fiini ohoadikaaba ke bi kua ku ñinbiagu nni ki gaa o liiga, ki baa duodi kigedi ne po yaa boanjaali betisayida dogu po, hali wan baa cabi ku niligu. ⁴⁶ Wan den cabi ba, oden doni li juali po kibaa jaandi. ⁴⁷ Ku ñiagu nden bii, bi hoadikaaba den ye ku ñinbiagu nni mi ñincianma nni siiga, ke Jesu ye li jaali po obebe. ⁴⁸ Oden laa ke bi pegidi ku ñinbiagu leni fala kelima ufaalu den togidiba. Lan den bua ki pundi kootonmua-yuamo, oden cuoni u ñingbanu po ki kpendi bikani ki balini ki baa pendi ba. ⁴⁹ Ban laa ke ocuoni uñingbanu po yeni, bi den tama ke li tie jiigo ke bi kuudi. ⁵⁰ Kelima bikuli den nua o ke ti jawaandi cuoba. Jesu den jaligi ki yedi ba: Duani mamani yi yama. Mine. Yin da jie mani. ⁵¹ Oden kua bikani ku ñinbiagu nni ke ku faaligu sedi. Li den paki ba hali boncianla ⁵² kelima baa den tiadi ki kpaagi Jesu n den tieni yaa banciama leni bi dupenmuudiba, kelima bi pala den juagi. ⁵³ Ban den doni mi ñincianma, ki kua jelasa tinga nni bi den sieni ku ñinbiagu. ⁵⁴ Ban den ñani ku

ñinbiagu nni ya yogunu, bi niba den laa Jesu ki jaligi ki bandi o, ⁵⁵ ki yadi mi diema nni ki taani ayiama leni bi kaadi ki kpendini ban gbadi ke oye naankani kuli. ⁵⁶ Wan den pundi naankani kuli adobila leni i dociami nni, baa ti koadiedi nni, bi den taana ayiama ki kpendinni ki duandi ba mu daamu nni, ki miadi ke wan pa ba ban sii baa o liadi cuadi bebe. Yaaba nden baa ki sii ti kuli den paagi cain.

Dianciamou 7

¹ Falisieni n ba leni libalimaama bangakaaba yaaba n den ñiani jelisalema bi den taani ki cua Jesu kani . ² bi den laa ke Jesu ñoadikaaba ke bi di kaa nidi. ³ ki sua falisieninba leni jufinba kan je kaa nidi bonñanla nani kumaasuagu n bili maama. ⁴ bi ya ñiani u dogu po, bi kan je kaa candi bi yula, bi go pia maasuadi bonbuolibuoli yaala n tie ku diegu nni ñintiadi kuli . ⁵ falisieniba leni libali maama bangikaaba den buali Jesu: be yaa po ke a ñoadikaaba naa ñoa ku maasuagu tuona baa yen nidi ki ba yuandi ki je ⁶ Jesu den yediba, yinba pala lie danba ne. Esayi den tuodi ki pua sawali i po ki yedi: ya nibuoli n yene, bi kpiagidi nni leni bi ñoana yo ama ke bi pala fuoagi leni nni. ⁷ laa ciagidi buolu tie famma kelima bi tuodi bi nisaaliba balimaama . ⁸ ki nan yie utienu yaa bali maama ama ki ñoa binisaliba ya maasuagu. Jesu go den gua yedi ba, ⁹ ibonlindi utienu balimaama ki bua kaa tuniyi maasuagu tuona. ¹⁰ kelima musa den yedi, kpiagi a ba leni a na; yua nsuoli o ba lan ya ka o na bi ba kpa o . ¹¹ Ama yi yen

yedi i yula yua n yedi o ba bi o na, min bi pia yaala ki bi ba todi ŋa tie Utienu yaali yo. ¹² yi kan cedio wan n tieni liba o ba leni o na po. lani woni ¹³ yi bolindi Utienu maama kelma yi maasuagu po, yi go yen tiendi bonbotoe. ¹⁴ Jesu go den yini ku niligu ki yedi ba, yin cengi mani ki go bandi ¹⁵ yaala n ye nii ni ka ba joagini o nisaalo, ama yaali ñia o nii nni. ¹⁶ yua n pia a tuba ki ba cengi o n cengi.. ¹⁷ O den foagidi leni ku niligu, ki kuni denpo, o ŋoadikaaba den boali O laa kpandjama n bundi yaala, ¹⁸ O den yedi ba yi moko die pia yanfuoma? yii bani ke yaala n koa o nisaalo nni ka ba joagini o. ¹⁹ kelima li naa koa li pali nni ka, ama ku tugi nni yo, ki ban yaa ñia. ²⁰ O go den yedi yaali n ña onisaali niini lani n ba joagini o. ²¹ kelima o nisaalo pali nne ke ti yantiabiadi ña, lani tie mi-conconma buoli kuli, mi nikpaanma, ²² bu subu, mi ligi boa kandikaama, ku tugitongu, i janbi, ti tuonjoagindi, li nunponbiadili, i kulinkundi, ti japaadi, mi yanluoma. ²³ laa bonbiadila kuli ña o nisaalo nni, ki go joagindi o. ²⁴ Jesu n den ñani likani ki den gedi Tili leni Sidoni yaa diema, O den koa diegu ba nni kaa boa o ba n bandi ke O ye likani. ²⁵ kelima yaa pua ke ki cicibiadiga den ye o bisalo nni, den gaa Jesu laabaalo, ki cua ki ba O nintuali, ki miadi O, ke O, ke wan n deli ki ñani ga; o biga miali yema nni. ²⁶ o pua yeni dentie gileka fenisa yua. ²⁷ Jesu den yedi: cedi abila nda jee ki guo kelima laa ŋani ban ta bi bonjekaala ki teni a sangbanbila. o pua yeni den yedi Jesu. ²⁸ oo odiedo: ama asankpanbila

yeni langi ya sajojogidi n baali abila taana tiipo .
²⁹ Jesu d en yedi o laa maama po gedi ki ciciligi
yeni ñani abisalo niini. ³⁰ wan den kuni den po o
den n ban sua ke obisaalo ciciliga ñani ke o dua
uduanu po . ³¹ Jesu den ñani Tyli ki tagini ki caa
sidoni galile kpennu Dekapola ya diemani ³² bi
den cuani o kani o womo ke o go bidi. ki den
mia O wan sii ki pagi o . ³³ Jesu den ta o womo
yeni ki piadi leni o, ki tieni o nabina o tubanni
ki go si o lanbu leni o ñinsandi, ³⁴ ki fuo ki jiini
ki yedi Efalata; lani n bua ki yedi: luodi. ³⁵ laa
yuo laa yuo o tuba den luodi o lanbu n lodi, ke o
ji den maadi bonñanla . ³⁶ Jesu den yedi ba, yin
da yedi li ba kuli o ba. ama baa den fidi ki kubi
bi ñoana kelima ³⁷ li den bagiba hali boncianla
ke bi tua: o bontieni kaala kuli ñani, o teni ke a
woma gba, ke amuula maada .

Dianciamou 8

¹ laa dana ya niini ku niligu go den taani,
ama baa den pia bonjekaala. Jesu den yini O
ñoadikaaba ki yedi. ² miniñima cuoni Ni kelima
ku niligu ne po. dana ta ne, ke bi ye Ni kani,
kaa pia bonjekaala mo kuli. ³ N ya yedi ban
kuni leni mi koma, bi ba luo u fidu u sanu nni,
kelima bini nni bi tiaanba ñani naani n foagi. ⁴ bi
ñoadikaaba den goa ki yedi O. ti ba tieni ledee ki
dini ba, ban guo, mi fan pieema ni nni ⁵ Jesu den
boali ba, i pia dupee ba ña yo? bi den goa yedi O
bi lelee. ⁶ lanwani O den cedi ke bi kali, ke O taa
bi dupee leledi bi yeni, ki pagi Utienu ki cabidi
cadidi, ki teni bi ñoadikaaba ke bi boagidi ku
niligu. ⁷ bi go den pia janbimu waamu, lani Jesu

go den pagi Utienu ki go teni ke bi boagidiba. ⁸ bi den dini ki guo, ki go den sieni a dupee jena baabola lelee. ⁹ bi den nagini niba tuda na. li ya puoli, Jesu den cabi ba. ¹⁰ laayogunu, O den koa ku ñinbiagu nni leni O ñoadikaaba ki gedi dalmaty jaali po. ¹¹ falisieninba den cua O kani, ki cili mi maama leni O, ki boali ki biigi O. bi den mia ke wan tieni bipo sinankeene yua n ñani tanpoli. ¹² Jesu den fuo ki jiini ki yedi. be n teni ke moala nne niba lingi sinankeene? ¹³ Imoamoani n yedi yi, bi kan ba sinankeene kuli. lani yaa puoli; O den ñani bi kani, ki kua ku ñinbiagu nni ki kandi ki gedi na po ya bonjaali. ¹⁴ bi ñoadikaaba den sundi kaa taa dupee, bi den kubi yendo baba yo. ¹⁵ Jesu den teni ba, yaa ñoabonli n te ne. fangi mani i yula leni falisieninba, leni helodo daliali. ¹⁶ bi ñoadikaaba den maadi bi siiga ki tua, kelima tii pia dupee yo dee. ¹⁷ Jesu den bandi, ki yedi ba, be ya po yo i tua, tii pia dupe? ii daa pia ya yanfuoma ba fidi ki gaa yo bi? bi i pala n joagi? ¹⁸ i pia i nuni, ii nua yo? i pia a tuba, ii gba yo? ii pia tiadima yo? ¹⁹ min den cabidi cabidi bi dupe muudiba, niba tudamu po yeni, i den tugi dupe jena babola ña yo? bi den yedi: piiga liee! ²⁰ Min den cabidi cabidi bi dupe leleadiba niba tuda na po yeni, i den tugi babola ña yo? bi den yedi: a lelee! ²¹ O den yedi ba hali moala ii gaa? ²² bi den gedi betesada, ke bi cuani o joamo, Jesu kani, ki mia O ke wan si o, ²³ Jesu den muubi o buagu ki dadi ki ñano u dogu nni, ki tieni o nunii po ti ñinsandi, ki maani O nii o po, ki buali, o ya nua bonla baa?

²⁴ o den nuali, ki yedi, n nua bi niba, ke bi nani nani i tiidi yeni ki cuona. ²⁵ Jesu go den maani O nii o nuni po, lani, joamo yeni den nuaadi. ²⁶ lanwani, Jesu den yedi o, kuni a denpo, na n da kua u dogu nni ka. ²⁷ Jesu den tagini ki ban ca leni O noadikaaba sesale leni filipa yaa dogi nni. O den buali ba usanu nni, bi tua ke n tie nme yo? ²⁸ bi den goa yedi O, Jan Baptis, tuaba tua Elia, tua ba mo tua ke bisawalipuaba nni yendo yo. i mote? i mo tua ke n tie nme yo? pieli den goa ki yedi O. ²⁹ A tie kilisti yo, Utienu n gandi yua. ³⁰ Jesu den teni ba liñoabonli ke ban da waani la oba kuli. ³¹ lanwani, O den cili ki wangi ba ke O ba lee fala boncianla, ke bi nikipeliba leni bi kopadicianba yudanba, leni li balimaama bangikaaba, ba yie O, ki kpa O, ama ke O ba goa fii li dantaali daali bi tinkpiba siiga. ³² wa n den kadi ki waan ba lani. pieli den dadi ki ñano ku niligu nni, ki funi leni O ³³ ama, Jesu den jigidi ki nuali O noadikaaba yaaba n sieni, ki funi leni pieli, ki yedi, foagidi leni nni sutaani, kelima a gaani Utienu yantiali, fini wani li pia nissaali yantiali baba yo. ³⁴ lanwani Jesu den yini ku niligu leni O noadikaaba ki yediba. yua n bua ki yaa noa nni, kali wan yee o yuli, ki tuo ki tugi o dapoanpoanli ki yaa noa ni. ³⁵ kelima, yua n bua ki faabi o miali, ba luo li, ama yua n luo li kelima n ya po leni o labaalinaamo po kuli, ba faabi. ³⁶ be ya todima n ye yua n ba li nandunli nne bonla kuli po, o naano ya bodi. ³⁷ o nilo ba fidi ki teni bee yo o naano faabima po? ³⁸ kelima yua n jee mini leni n maama po ifee, ya yogunu

tene nibiada ne siiga, O joa bijoa mo ba ti buli o nunga o po, O ya ti cua O Ba kpiagidi nni leni O maleki n ba.

Dianciamou 9

¹ O den yedi ba: Yi moamoani kani n yedi yi ke yi siiga bi tianba kan kpe kaa la, ke UTienu diema cua leni u paalu. ² Dana luoba n den pendi Jesu den taa pieli, jaka leni jan ke bi doni li juacianli yuli po, Jesu den lebidi ke bi se li kani, ³ o tiadi den pendi n̄ali maama ke li buolu ki ye n̄anduna nne niinni, o nunga n naani maama moko den lebidi cain. ⁴ Elia leni musa den cua bi kani ki maadi leni Jesu, ⁵ pieli den yedi Jesu canba li hani tin tieni ne diegu, ki tieni dienata, dieyenli a yaa po, dieyenli musa yaa po, dieyenli elia yaa po. ⁶ Kemali ti jawaandi po waa den bani wan baa yedi yaala. ⁷ Ku ta waligu den cua ki yini bi po, u nialu den maadi ku ta waligu yeni niinni ki yedi: O ne n̄tie n bi jua min bua yua n̄ali boncianla, yin cengi wan baa yedi yi yaala. ⁸ Laa yogun u bi huadikaaba den nuali bi gaani lindima ki sua ke Jesu bebe n se bi kani. ⁹ Ban den ji li juali po, yaa yogunu, Jesu den teni ba li n̄oabonli ke ban da togidi oba kuli, ban la yaala, hali O JAO BI JUA yaa ban fii bi tin kpiba siiga yaa yogunu. ¹⁰ Bi den kubi laa maama bi pala nni, ki buali bi yula be n bua ki yedi hali o yaa ban fii bi tin kpiba siiga ? ¹¹ Bi hoadikaaba den buali Jesu une bualu: ¹² Be yaapo ke li bali maama bangikaaba yedi ke li tie ti lade elia nkpa cua ¹³ ? oden guani ki yedi ba: Elia n kpa cua ki bogini li bonla kuli. Be yaa po yo ke bi yedi ke Ojoa bi jua, baa le fala

hali boncianla ban go fali o? Ama n yedi yi ke Elia cua ke bi tieni o, ban bua yaala, nani lan den diani opo maama. ¹⁴ Wan den cua ohuadikaaba kani, o den sua ke li balimaama bangikaaba nia leni ba ¹⁵ ku niligu gaani ki lindiba ki maadi leni ba, li den ludi bi niba leni ban laa o, ke bi ki gedi ki faadi o. ¹⁶ O den buali ba: yi nia leni ba be yo ? ¹⁷ Bi niba yeni siiga yendo den yedi o: canba n cuani bijua a kani ke o pia mi muuma ciciliga. ¹⁸ ki ya fii o po naankani kuli, ki yen guliti o tiipo wan yaa siini, ki nmani oñina, ki digibi, n bi mia a hoadikaaba ke ban deli ga, ke baa fidi ga. ¹⁹ Jesu den yedi ba: Yinba yaaba n ki pia li dandanli yeni, n baa ya taa ki ye leni yi hali u laa yogunu yo? n baa yaa ye leni yi hali ki pundi ulaagunu? cuani abiga ne. ²⁰ O den nagini o, o kani. Lan yogunu, lan yogunu ²¹ ki biga n den laa Jesu, ki ciciliga den digibi o, leni ugbammanu, ki biga den baa tiipo ki bili kilebidi ke oñinsandi wudi. ²² Jesu den buali ki biga baa: Laa bonla cili o ulaa yogunu? ki biga baa den guani ki yedi o: Hali o biwaama. Yogintiamu ki yen lu o, mi fantama nni leni mi ñima nni, ki bua ki kpa o. Ama a yaa baa fidi han paagi ti po o, gbadi ti po mi nihima ki faabi ti. ²³ Jesu den yedi o: N yaa baa fidi? Yua n daani wani baa baa li bonla kuli. Lanyogunu. ²⁴ Lanyogunu ki biga baa den kuudi ki yedi: N daani, tieni n po sugili n pajuagili po. ²⁵ Jesu n den laa ke bi niba kpendi, ke o funi leni ki cicibiadiga, ki yedi ga: Fini yaa ciciliga n woma ki go muu, n yedi a, han ña ki biga na niinni ki da go kua abada. ²⁶ Ki den

tiani leni u paalu ki digibi ki biga hali boncianla ke ki baa ki tua nani: Ki kpe yeni hali maama ke bi niba boncianla den yedi ke ki kpe. ²⁷ Ama Jesu den mubini onuu ki fiini o, ke o sedi. ²⁸ Jesu den kua deeni wani leni ohoadikaaba, bani bi bebe, bi hoadikaaba den buali o, be n nan teni ke ti mo gbali ki deli ki ciciliga yeni? ²⁹ O den yedi ba: Yaa ciciliga n tiena buolu kan ña kali jaandi. ³⁰ Bi den ñani li kani, ki kandi Galile. Jesu ki den bua bi niba n bandi o, ³¹ kelima o den bangi ohoadikaaba ki tuaba: Bi nibiadiba baa janbi Ojoa Bijua ki kpa o, de danata yaa pundi o baa fii bi tinkpiba siiga. ³² Ama bi hoadikaaba ki den ga laa maama n bua ki yedi yaala, ama bi den jie kaa buali o. ³³ Bi den pundi kapenayuma. Ban den kua deeni ya yogunu, Jesu den buali ba: Yi bi nia be yo usanu po? ³⁴ Ama baa den liega, kelima usanu nni bi den nia leni bi yaba ki bua ki bandi bi siiga yua n yaba ki cie olieba. ³⁵ Lane o den kali, ki yini bi piiga n niliediba, ki yedi ba: Yi siiga yua n bua ki yaa pia ti kpiagidi, ki cie o lieba kali wan jiini oyuli bi niba kuli nintuali, ki go tuo ki yaa tuuni bi niba kuli po. ³⁶ O den taa ki biga ki sieni ga bi siiga ki yuandi ki nuadiga ki kpabi oboa caba po, ki yedi ba: ³⁷ Yua nga abiwaala na siiga yendo kelima nyeli po, oga mini nba yo; Yua nga nmo yaa cangu, ga yua nsoani nni yaa cangu. ³⁸ Jan den yedi o: Canba, ti laa nilo ke odeli acicibiada ayeli nni, ke ti yedi wan da go deliba, kelima waa hua ti. ³⁹ Jesu den guani ki yedi ba, yin da go yie opo, kelima laa pia yua nba tieni mi bancianma n yeli po, ki go yuandi

ki maadi npo ma biadima. ⁴⁰ Yua nki yie ti po kuli taa ti po, ⁴¹ yua n puni yi mi ñima ke yi ñuni kelima yi tie kilisiti yaaba kuli n yedi yi imoamoani kani opia wan baa baa yaa panpaani. ⁴² Ama yua ntua yaa bila n daani nne siiga baa yendo po tungbali bonla libaa bia li daano po ki cie baa bi yaa loli o li tan cianli ki luni o mi ñincianma nni. ⁴³ A nuu nyaa baa kuani a ti tuonbiadi nni han jia u ki lu, kelima aya kua UTienu deni leni boa yengu, hani ki cie apo, han yaa pia buadilie ki kua mi fantama n kan gbindi naan kani. ⁴⁴ Asidibila n baa ñmani bi niba naan kani ki kan kpe hali abada. ⁴⁵ A taali yaa baa kuani a ti tuonbiadi nni han jiali ki lu, aya kua li miali n ye naani leni taa yenli cie han kua mi fantama nni leni taana lie, ⁴⁶ mi fantama n kan gbindi naan kani, ke asidibila mo kan kpe hali abada. ⁴⁷ A nunbu yaa ba kuani a ti tounbiadi nni han ñani bu ki lu, ayaa kua UTienu diema leni nunyenbu cie han kua mi fantama nni leni nunnilie. ⁴⁸ asibilan kan kpe naani kani, ke mi fantama mo kan gbindi hali abada. ⁴⁹ Kelima mi fantama baa sia yaaba nkua likani kuli, ⁵⁰ mi yaama mani ama mi yaa ti luo umanu naani li pia ban go baa taa yaala ki mangima? yaa pia mani u gban saagu yi niinni, ki yaa ye leni yi yaba leni mi yanduanma.

Dianciamou 10

¹ Jesu den ñani li kani ki gedi Jude tinga nni Judena kandima, ku niligu go den taani ke o cili ki bangi ba nani wan den maani ki tiendi maama. ² Falisieninba den cua o kani ki bua ki

biigi o ki buali o: naani li pia u sanu o joa n ñani o pua? ³ Jesu den yedi ba musa den diani yipo be yo? ⁴ Bi den goa ki yedi o: Musa den puni u sanu tin diani li tili ki ñani o pua. ⁵ Jesu den yedi ba li tie kelima yi pajuaga po yo ke Musa den puni u sunu yin diani li tili ki ñani o pua, ⁶ ama ñali ñanduna tagima yogunu U Tienu den tagi o joa leni o pua. ⁷ Li tie lani yaapo yo ke o joa baa ña o ba leni o na kani ki loli o yuli leni o pua, ⁸ ban tua gbannanyendi kaa go tie niba lie bi ji tie niyendo. ⁹ Niloba kuli n da paadi U Tienu n taani yaala. ¹⁰ Ban den ye denpo o ñoadikaaba go den buali o laa bualu, ¹¹ Jesu den yedi ba ya joa n ñani o pua ki ta potoa kuli conbi ki tуди wan den kpa pia yaa pua po. ¹² Ya pua n ñani o calo kani ki kuni jatoa mo kuli kuli conbi. ¹³ Bi den cuani a biwaala Jesu kani ke wan si ba, ama o ñoadikaaba den funi leni yaaba n cuani ba. ¹⁴ Jesu den la laa lani o pali den biidi o den yedi ba: cedi mani a biwaala ncuana n kani ki da yie bipo. Kelima U Tienu diema ye yaaba n naani leni a biwaala yaapo yo. ¹⁵ N yedi yi i moamoani yua n kaa tuo U Tienu diema nani ki biwaaga yeni kan kua mi niinni ¹⁶ li yaa puoli o den kpabi ba ki maani o nii bipo ki seligi ba. ¹⁷ Jesu n den cuoni yeni o joa den sani ki cua ki gbaani o nuntuali ki buali o: a canbaanñamo n baa tieni be yo ki ba ya miali n kan gbeni? ¹⁸ Jesu den yedi o be yo ke a yini nni yua n ñani? U Tienu bebe n ñani. ¹⁹ A bani li balimaama: ña da conbi, ñan da kpa o nilo, ñan da su, ñan da tieni mi seedifaama, ñan da janbi oba, ñan jigini a ba leni ana. ²⁰ O den goa ki yedi: canba n kubi

lanwani ḡali n biwaama nni. ²¹ Jesu den diidi o leni mi buama ki yedi o: bonyenla n poadi apo, gedi ki ban kuadi ḡan pia yaala ki pa a luoda yeni a baa ba ḡalimani tanpoli po li yaa puoli ḡan cua ki ḡoadi nni. ²² Ama laa maama den biidi o pali ke o tagini ki ban ca leni li pabiidili kelima o piama den yaba. ²³ Jesu den diidi yaaba n lindi o ki yedi o ḡoadikaaba: li baa pa leni yaaba n tie a piada n kua U Tienu diema nni. ²⁴ Jesu n den yedi yeni li den paki o ḡoadikaaba. O go den goa ki yedi ba n bila, li ba yaa pa leni yaaba n puni bi yula bi piama n kua U Tienu diema. ²⁵ Ku yuoyuogu n kua mi kpalipienbonma nni dingi ki cie o piado n kua U Tienu diema nni. ²⁶ Li go den paki bi ḡoadikaaba ke bi yedi bi yaba: li yaa tie yeni ḡme n baa faaba? ²⁷ Jesu den diidi ba ki yedi li pa bi niba yaapo yo, ama laa pa U Tienu po kelima li bonla kuli dingi U Tienu po. ²⁸ Piel den yedi o ti ḡa li bonla kuli ki ḡoadi a. ²⁹ Jesu den goa ki yedi: n yedi i moamoani laa pia yua n baa ḡa o diegu, o nataanjaba, o nataanpola, bi o na, bi o ba, bi o bila, bi o tinmu kelima mini yaapo leni o laabaalinamo po ³⁰ ki kan ba li kuli taalima kobiga kobiga ki pugini ḡanduna na niinni, ti diedi, leni bi naataanjaba leni a naataanpola leni naanba leni a bila leni mu tinmu ki go ba bi niba n waani o fala boncianla ya yogunu n kpendi mo o go baa ba yaa miali n kan ḡbeni. ³¹ Liiga yaaba boncianla ba ti tua puoli yaaba, puoli yaaba boncianla mo ba ti tua liiga yaaba. ³² Ban den ye u sanu nni ki do ki ca jelusalema Jesu den ga bi liiga ki cuona o

ɲoadikaaba yama den yagi ke bi ɲoa o leni ti jawaandi Jesu go den piadi leni bi piiga niliediba, ki cila ki wangi ba yaala baa cua o kani. ³³ Diidi mani ti do ki caa Jelusalema, bi ba cuo o joa bijua ki teni bi kopadicianba leni li bali mmaama bangikaaba nu nni bi baa jia o buudi ki bili ban kpa o, ki teni o bi nilanba nu nni, ³⁴ yaaba n baa ñuadi o, ki sii opo ti ñinsandi, ki gbiami, ki kpa o; ama tana yaa pendu o baa goa ki fi bi tinkpiba siiga. ³⁵ Sebede bijaba Jaka leni Jan den nagini Jesu kani ki yedi o: canbaa, ti bua ɲan tieni tipo tin ba mia ɲa yaala. ³⁶ O den yedi ba: “Yi bua min tieni yipo be yo?” ³⁷ Bi den yedi o a ya ti ban ye a kpiagidi nni yaa yogunu, ɲan pa ti tin kali yendo a jienu, yendo mo a ganu. ³⁸ Jesu den goa ki yedi ba yii bani yin miadi yaala. Yi baa fidi ki ño min ba ño yaa tadiñokaaga, bi ki batise min batise ya batisima? ³⁹ Bi den yedi o: ti baa fidi. Jesu den goa ki yedi ba: li tie moamoani ke yi baa ño min ba ño ya tadiñokaaga ke yi ba batise min ba batise yaa batisima. ⁴⁰ Ama ki kaani o nilo n jienu bi n ganu, laa ɲua mini, li tie U Tienu n bogini ki bili la yaaba yaa po yo. ⁴¹ ɲoadikaaba piiga yaaba n sieni n den gbadi lani, bi pala den beni Jaka leni Jan po. ⁴² Jesu den yini ba ki yedi: Yi bani ke ban nua yaaba ke bi tie i nibuoli yudanba yeni mabindi ba, bi paatieba mo die ba leni u paalu. ⁴³ Ama lan da tie yeni yinba yaa siiga, yinba laa siiga yua n bua ki tua niamo kuli, wan tua yi naacemo. ⁴⁴ Yua mo n bua ki tua yi liiga yua, wan tua yi kuli yonbo. ⁴⁵ Kelima o joa bijua naa cua ke ban yaa tuuni

opo ka, ama ke wan yaa tuuni nitoaba po, ki go pa o miali ki kpe, ki da ki faabi bi niba boncianla. ⁴⁶ Jesu leni o ñoadikaaba den pundi Jeliko dogu nni. Ban den ña laa dogu nni bi den yegi leni yaa niligu n yaba, ke o juanmiado, Time bijua yua n yi Batime den u sanu nni. ⁴⁷ Wan den gbadi ke yua n ba pendi tie Nasaleti yua Jesu, o den tangi: Jesu, Dafidi bijua, gbadi npo mi niñima. ⁴⁸ Yaa niba n yaba den funi leni o ki yedi wan suo, ama o go den tangi boncianla ki pugidi ki tua: Dafidi bijua, gbadi npo mi niñima. ⁴⁹ Jesu den sedi ki yedi: yini mani o na. bi den yini o juamo ki yedi o: paagi a pali, fii, o yi ña. ⁵⁰ O juamo yeni den luni o kpalibu ki fii yenma ki cua Jesu kani. ⁵¹ Jesu den buali o: a bua min tieni a po be? O juamo den goa yedi o: canba, n bua ñan pa nni n nuni n nuadi. ⁵² Jesu den yedi o: Gedi, a dandanli paagi a. Lanyogunu o nuni ji den nua, ke o ñua Jesu ki yegi leni o.

Dianciamou 11

¹ Jesu leni o ñoadi kaaba n den nagini jelusalema ban den ye betifaje leni betani naginma ki ku leni olife juali Jesu den soani ñoadikaaba lie ki yedi ba: ² gedi mani yaa dogu n ye yi liiga yi ya kua lienni yaa yogunu yi ba la li ñunbisaagili ke li luo, yaali nilo ba kuli daa jagini o yin lodi o ki cuani ne. ³ Nilo yaa buali yi be teni ke yi tieni line? Yin yedi o o diedo n bua o lani o baa teni yin cuani o. ⁴ Bi den gedi ki sua li ñunbisaagili luo bu buliñoabu kani bi den lodi o. ⁵ Ya niba n den ye li kani den

buali ba yi tieni be n yeni? ⁶ Bi den guani ba nani Jesu n den yedimaama lani bi den cedi ke bi gedini li. ⁷ Bi den cuani li nunbisaagili yeni Jesu kani ke bi niba den lugidi ki maani bi tiadi opo ke Jesu jagini li. ⁸ Bi niba boncianla den ladi bi tiadi u sanu nni bine mo i tibeni ban den ja yi i kuani nni. ⁹ Yaaba n den ye Jesu liiga leni yaaba n den noa o puoli kuli den kpaani ki tua: ti pagi U Tienu, U Tienu n seligi yua n kpenda o diedo yeli nni ¹⁰ U Tienu n seligi yaa bali n baa je ne, Dafidi n den kpa dini yaa bali. O diedo yeli n ba ti kpiagidi nali tanpoli joma. ¹¹ Jesu den kua U Tienu diegu nni o den diidi li bonla kuli nani ki yenga n den bua ki kua o den gedi Betani wan leni bi piiga n niliediba. ¹² Lan den fii ki fa ke bi nani Betani, mi koma den cuo Jesu. ¹³ Jesu den laa bu kankanbu nali foagima ke bu pia ti faadi o den gedi ki baa la nali o yaa baa ba bonla ba bu kani. Ama wan den nagini o den sua kali ti faadi bebe, kelima laa den tie a kankana lonma yogunu. ¹⁴ O den maadi ki yedi oba kuli nda go nmani a bonluonkaala, o hoadikaaba den gbadi wan yedi yaala. ¹⁵ Bi den pundi Jelusalema ke Jesu den kua U Tienu diegu nni o den deli a kpenkpenda leni yaaba n da U Tienu diegu nni. O den tudi ki luni bi ligilebiba tabilinba leni yaaba n kuadi a kpajela kalikaani. ¹⁶ Waa den tuo ke nilo ba kuli n go tugi bonlaba kuli ki poandi U Tienu diegu nni. ¹⁷ O den bangi ba ki yedi: laa diani ke n diegu baa yi i jaandi diegu i nibuoli kuli po kaa? Ama yinba wan teni ke ku tua a sugida wuonkaanu. ¹⁸ Bi kopadicianba leni li bali

maama bangi kaaba n den gbadi laa maama bi den lingi ban baa tieni maama ki kpa o, bi den jie kelima o bangima den cuo bi niba kuli pala. ¹⁹ Ku yenjuagu n den pundi Jesu den ñani u dogu nni. ²⁰ Lan den fii ki fa ke bi goa u dogu nni, ban den poa da bu kankanbu yeni kani, bi den la ke bu kuodi ki taani leni bu jiini. ²¹ Pieli den tiadi yaala n den tieni ki yedi: canba diidi ñan den soli yaa kankanbu yeni kuodi. ²² Jesu den taa mi maama ki yedi: ya pia mani li dandanli U Tienu po. ²³ N yedi yi imoamoani o nilo yaa yedi li naa juali fii ki ban lu a yuli mi ñincianma nni kaa maliti o pali nni ama ki daani ke wan yedi yaala baa tieni o baa la ke li tieni. ²⁴ Lani yaapo n yedi i moamoani yin ba jaandi ki miadi yaala kuli yin daani ke yi baa la lani yi baa ba la. ²⁵ Yin se ki jaandi yaa yogunu kuli ki tiadi ki tiadi ke yi pia maama leni niloba yin pa mani o sugili ke yi ba yua n ye tanpoli n pa yi mo sugili yi yaa tuonbiadi po. ²⁶ Ama yi yaa puuni yi lieba sugili, yi baa yua n ye tonpo moko kan pa yi sugili yi tuonbiadi po. ²⁷ Bi go den gedi Jelusalema Jesu n den gaandi U Tienu diegu nni yaa yogunu bi kopadicianba, li balimaama bangikaaba leni bi nikpejuoginkaaba den cua o kani. Bi den yedi o: ²⁸ li laa bali po yo ke a tiendi yaa bonla n tiene, ñme puni a laa bali ke a tiendi laa bonla? ²⁹ Jesu den yedi ba: n moko baa buali yi u bualu yin guani npo lali n moko baa waani yi yaa bali po ke n tiendi laa bonla. ³⁰ Jan n den batisi bi niba yeni o den ba li bali tanpoli po bi, bi bi nisaaliba kane? Waani nni mani. ³¹ Bi den tua bi yaba, ti

ya yedi ke o den ba li bali tanpoli o ba yedi: be teni ke yii den daani o maama? ³² Ti ya yedi bi niba kani mo,... bi den jie bi niba, kelima bi niba kuli den nua ke Jan tie sawalipualo. ³³ Lanwani bi den goa ki yedi Jesu tii bani. Lani Jesu den goa ki yedi ba, n moko kan waani yi yaa bali yaa po ke n tieni laa bonla.

Dianciamou 12

¹ Jesu go den maadi leni ba leni mi kpanjama. O joa den nuni o dunven kuanu. O den lindi u leni li konkonnagili, ki gbiidi ku buogu, ki maa u bilinu, ki guuni bi koaguudiba ki nani u dogu nni. ² O jetaagu yogunu o den soani o nacemo bi koaguudiba kani ke wan gaa u biinu u kuanu n luoni yaala. ³ Bi den cuo o ki puo o ki na o i nikuomi. ⁴ O go den soani nacentoa bi kani ke bi pua o yuli ki poagili o. ⁵ O den soani o taalo ke bi ku o, ke o go soani toaba boncianla ke bi pua ba ki kpa ba. ⁶ O go den pia o bijoa buadiga; o den juodi ki soano ki yedi: Bi ba ya pia li fangili n bijoa po. ⁷ Ama laa koaguudiba den yedi biyaba: diidi ki le o faajielo n kpendi yeni, tin kpa o, ke li faali n tua ti yaali. ⁸ Lani bi den cuo o, ki ku o, ki kandi ki luni o o duven tiidi kuanu puoli po. ⁹ Moala, o duven kuanu daano baa tieni be? O ba cua, ki bolini laa koaguudiba, ki teni o duven kuanu toaba. ¹⁰ Naani yi cogi laa maama i diani nni: ya tanli ke bi tanmaaba den luni n tua u tanjigu. ¹¹ Li tie U TIENU yanbuama po yo ke laa tanli tua yeni, ti nuni po mo li tie bonlidinkaala. ¹² Bi den lingi ki bua ki cu o, ama ki nan jie ku niligu. Bi den bandi ke Jesu

maadi laa kpanjama bi yapo yo. Bi den ònani o kani ki ban caa. ¹³ Bi den soani nitianba yaaba n tie falisieninba leni elodo buakaaba Jesu kani, ke ban ludi o o maceli nni. ¹⁴ Bi den cua ki yedi o: canbaa ti bani ke a tie moamoandaano, kaa go yagini a yama niloba kuli po; kelima ñaa nua bi nisaaliba n tie maama, ama a bangi U TIENU sani leni i moamoani. Naani li puni u sanu bi laa puni, tin pa Sesa ti lubidi? ¹⁵ ti baa pa, bi ti kan pa? Jesu den bandi bi yankpaagibiada, ki tuo bipo ki yedi: be jaapo ke yi bigidi nni? cuani mani n po li kujapienli ke min la li. ¹⁶ Bi den cuani yenli, Jesu den buali ba: ñmee nannanli leni ñmee ya diani yo? bi den guani ki yedi Sesa. ¹⁷ Lanwani o den yedi ba: teni mani Sesa wan die yaala, ki teni U TIENU mo wan die yaala. Lani bi den noanlo leni li paakili. ¹⁸ Sadusieninba yaaba n tua ke bi tinkpiba fiima ki ye den cua Jesu kani ki buali o ya buali n tie na. ¹⁹ Canbaa, diidi Muusa n diani ti po ya diani: O nilo cuamo ya kpe, ki ña o pua ki naa pia a bila, o waalo ba taa o kpepuoli ki baa o ciamo po o buolu. ²⁰ Ki sua li den pia nataanjaba lele. O kpialo den ta pua ki kpe ki naa ña buolu. ²¹ Olielo den ta li kpepuoli ke li tua o pua, ki mo den kpe ki naa ña o buolu. Li den tua yenma o bontaalo po. ²² Bani bonbi lele yeni o ba kuli naa den ña buolu. bikuli ya puoli po o pua moko den kpe. ²³ Bi tinkpiba fiima daali bi siiga ñme ba die o pua? kelima bani bonbi lele yeni kuli taa o ke o tua o pua ²⁴ Jesu den guani ki yedi ba, yi ye mi tudima nni, kelima yii bani i diani, yii go bani u

TIENU paalu. ²⁵ Kelima bi tinkpiba fiima yogunu bi jaba kan go taa bi puoba bi puoba mo kan go kuni bi jaba, ama bi baa ya tie nani malekinba yeni tanpoli po. ²⁶ Yaala n tie bi tinkpiba fiima ya po, naani yii cogi muusa tili nni U TIENU n yedi o yaala yaala n tie ku fatuugu kani: n tie Abalahama TIENU Isaaka TIENU leni Jakoabo TIENU. ²⁷ U TIENU naa tie yaaba n kpe TIENU ka ama yaaba n fo. Yi ye li tudicianli nni. ²⁸ Li balimaama diankoa yendo n den gbadi ke bi nia, ki banidi ke Jesu den guani sadusieninba ke li nani, o den nagini ki buali o: li bali maama nni mi le n tie mi kpiama? ²⁹ Jesu den tuo o po: diidi mi bonciamama, cengi isalele, li Miali Diodo ti Tieniu tie yendo. ³⁰ njan bua li miali Diedo a TIENU leni a pali kuli leni a naano kuli leni a yantiali kuli leni a fidu kuli. ³¹ Diidi mi bonliema, njan bua a nisaalilielo nani njan bua a yuli maama. Laa pia ya balimaama n go yabi ki cie yaama n tie na. ³² Li balimaama diankoa n yedi o: li nani, canbaa a yedi leni i moamoani ke U TIENU tie yendo, ke toa ki ye kali wani. ³³ ki bua O leni a pali kuli leni a yantiali kuli leni a naano kuli leni a fidu kuli, ki go bua a nisaalilielo nani a yuli yeni cie apadijukaana leni ban padi ya pada buolu kuli. ³⁴ Jesu n laa ke o guani o leni mi yanfuoma, o den yedi o: nja foagi leni U TIENU diema. Obakuli ki go den tuo ki ba buali o mabuali ba. ³⁵ Jesu den suagi o bangima u TIENU diegu nni ki yedi: li ga lede yo ke li balimaama diankaaba tua ke Kilisiti tie Dafidi bijoa? ³⁶ Dafidi wani oba den gbie leni U TIENU fuomi yua ki yedi: oDiedo den

yedi n Diedo: kali n jienu po, hali min ba teni a yibalinba n tua a taɲmaakanu. ³⁷ Dafidi wani oba yini o o Diodo, li nan ga lede yo ke o tie Dafidi biloa? lani ku niligu boncianla den cengi o leni li pamanli. ³⁸ o den tua ba o bangima nni: fangi mani yi yula leni li balimaama diankaaba yaaba n bua ki ya goadi leni ya liada n foagi, leni ban ya go fuondi ba ku niligu nni; ³⁹ yaaba n lingi u kaankpialu u TIENU diegu nni leni yi kaankpiali i badi nni; ⁴⁰ yaaba n mudi a kpepuona diena ki nan jaandi i jaandifoagi ki bua ki doagidi bi yula. Bi ba jia bi po ya bujiali n bia ki cie. ⁴¹ Jesu den kali ki tiegi ku ligitiagu ki diidi ku niligu n kpiendi i ligi maama. Piada boncianla den kpiendi boɲanla. ⁴² O kpepoluodo den cua ki kpieni tanmo lie ke li tie o piama boagidinaama. ⁴³ Lanwani Jesu den yini o ɲoadikaaba ki yedi ba: n yedi yi moamoani o kpepoluodo ne puni ki cie yaaba n kpieni ku ligitiagu nni kuli. ⁴⁴ Kelima bikuli kpieni bi ligijodi yo, ama wan wani kpieni wan pia yaali kulio yema po.

Dianciamou 13

¹ Jesu n den ɲani u TIENU diegu nni o ɲoadikaaba siiga yendo den yedi o, canbaa, diidi ban maa li dieli ne leni ya tana. ² JESU den yed: a nua ban maa ya dieciama? bi kan ɲa tanli ba kuli n ya maa li lieli po ki nan ka paadi ki ba. ³ Jesu den kali olife juali po ki tiegi u TIENU diegu. Lani Pieli Jaka leni Andilebebe den buali o ya bualu n tie na: ⁴ waani ti laa bonla n ba ti cua ya yogunu, leni ya maalima n ba waani ti

laa bonla kuli n ba tieni ya yogunu. ⁵ Lani Jesu den yedi ba: fangi mani yi yula ke nilo ba n da boandi yi; ⁶ kelima bi niba boncianla ba ti cua n yeli nni ki yedi mini n tie uTIENU. Bi ba boandi bi niba boncianla. ⁷ Yi ya ti gbadi ke bi maadi bu toabu maama leni bu toabu laabali yin da yagi mani yi yama, kelima li tie tiladi laa bonla kuli ncuu, ama li kan ya tie mi juodima. ⁸ nibuolu ba fii ki tuogi leni nibotoe mi tindigibima ba ya tienda i kaantiami mi koncianma ba ya ye. Lani da ba tie mi loma cilima. ⁹ Yin fangi mani yi yula. bi ba ti cuo yi ki gedini yi bi bujiaba kani. Bi ba pua yi i gbiani u Tienu diedi nni. Bi ba gedi yi gufeneelinba leni bi badicianba nintuali kelima n yapo ke lan tua siedi bipo. ¹⁰ Li tie tiladi o labaalinamo n kpa pundi i nibuoli kuli. ¹¹ Bi ya ti caani yi li bujiali kani ya yognu yin da yagi mani yi yama yin ba yedi yaala yapo. Lanyogunu yin maadi yaala n ye yi pala nni, kelima laa tie yinba ka ba maadi, ama u TIENU fuoma yua. ¹² Kpelo ba teni waalo ban kpa o; bi baa mo n teni o biga, a bila mo ba fii ki sedi bi danba po ki teni ban kpa ba. ¹³ Bi ba ya nani yi kelima n yeli po. Ama yua n juuni nali mi juodima ba tindi. ¹⁴ Yi ya ti laa ti canginbiaditi yaadi n ba wudi bi niba gbani ye tin ki bi naani ki ya ye naani, yua n cogi n ya faami. Lanwani yaaba n ye jude nni n sani ki gedi a juana nni; ¹⁵ yua n ye li dieli tanpoli n da jiidi ki kua ki taa liba kuli o dieli nni; ¹⁶ yua n ye i kuani n da guani puoli ki ba taa o liadiga. ¹⁷ Fala ba ya ye leni ya puoba n punbi leni yaaba n nãandi laa dana siiga. ¹⁸ Jaandi mani ki mia u

TIENU laa bonla n da tua ku fawaagu. ¹⁹ Kelima laa dana ya pabiidili kaa naani leni liba kuli ki cili u TIENU ntagi li nandunli ya yogunu ki pundi moala laa fala buolu kan go tieni. ²⁰ Li miali Diodo ya ki bi wadi laa dana oba kuli kan bi faabi. Ama o wadi laa dana kelima wan gandi yaaba ya po. ²¹ Li ya tie ke o nilo yedi yi kilisiti ye ne yaka nepo, yin da dugi o po. ²² Kelima kisiti faadanba leni bi sawalipuafaadanba ba fii ki ya tie li bonlidinkaala leni mi bancianma ki ba boandi u TIENU n gandi yaaba li ya bi ba tuo. ²³ Ya se mani ki guu ke lipa: n tuodi ki waani yi. ²⁴ Laa dana nni, ti pabiidi yeni puoli ki yenga ba biigi, o nmaalo mo kan go ya yeni; ²⁵ ba a nmabila baa na tanpoli ki baala, tanpoli paciami mo ba digibi. ²⁶ Lanyogunu bi ba le ke o joa bijoa kpendi ti tawadi nni leni paciamu leni kpiagidi. ²⁷ Lani o ba soani malekinba ban taani wan gandi yaaba nanduna kuni naadi, ki gedi tanpoli ya kuni naadi. ²⁸ Yin bangi mani ya bangima n nani bu kankanbu kani. Bu beni ya bundi ya yogunu ke bu faadi puudi, yin bandi ke ku siagu nagini. ²⁹ Li go tie yenma, yi ya laa ke laa bonla pundi, yin bandi ke o joa bijoa nagini o buliñoabu kani. ³⁰ N yedi yi i moamoani, laa nifima kan go pendi ke laa bonla kuli ki tieni. ³¹ Tanpoli leni ki tinga ba pendi ama uTIENU maama kan pendi. ³² Yaala n tie li daali bi o yogunu oba kuli ki bani baa tanpoli maleekinba, ba bijoa, ama BAA bebe. ³³ Ya guu mani, ki go jaandi kelima yii bani laa bonla n ba cua ya yogunu. ³⁴ Li ba ya tie nani ya joa n den caa u

dogu ki ŋa o diegu, ki puni o naacenba li bali. Ki waani yuakuli o tuonli, ki yedi o buliñoaguudo n ya guu bonjanla. ³⁵ Lawani ya guu mani ŋanma, kelima yii bani o diedaano n ba guani ya yogunu, ku yenjuagu, bi ku yagisiigu, i kotonmoe, bi ku tasoangu yo? ³⁶ Yin ya jie wan da ti sua ke yi goa o ya guani ki cua. ³⁷ min yedi yaala, n yedi la yi kuli: ya guu mani.

Dianciamou 14

¹ Mi pendima jaanma leni yaa dupe n ki pia dabinli jaanma nsieni danalie, bi copadi-cianba yudanbaleni li balimaama bangikaaba den moandi ban baa tieni maama ki cuo Jesu leni bu nunfanbu ki kpa o. ² Bi den tua: Lan da tieni mi jaanma dana nni, ke ku fuugu n da fii bi niba siiga. ³ Jesu den ye betani o kpaado simono deni. Wan den ka ki di opua den kua ki ya tiagu n tie alibati tanli, ke ku jie leni naadi moanmoani ya tulale ke oligi yaba hali boncianla. o den ta laa tulale ki wuli Jesu po. ⁴ yaaba n den ye li kani siiga bi tianba den maadi leni bi yaba leni li pabienli ki yedi: Be yaa po ke obiani n tiena? ⁵ Bi bi baa fidi ki kuadi o ya ligi n cie kujapiena kobitaa ki taa yi ki pa a luoda. Bi pala den beni o pua yeni po. ⁶ Ama Jesu den yedi: cedi o mani, be yaapo ke yi yagini oyama? O soa n po yaa tuonli n hana. ⁷ Kelima yi pia a luoda u yogu kuli yi siiga yi baa fidi ki tieni bi po yaala n hana yaa yogunu ke yi bua. Ama yi kan yaa pia mini wani ya yogunu kuli. ⁸ O tieni wan baa fidi yaala. O tuodi ki bogini n gbannandi piinma

po yo. ⁹ N yedi yi imoamoani ban baa waani olaabaalhamo handuna nni naankani kuli, bi baa tiadi ki togidi opua na n tieni yaala. ¹⁰ Bi piiga n niliediba siiga yendo ban yi yua judasa isikaliyoto den gedi bi ckopacianba yudanba po ki bua ki janbi Jesu ban cuo o. ¹¹ Ban den gbadi lani bipla den mangi ke bi niani o ke bi ba suu o i ligi. Lani judasa den lingi wan baa ba yaa sanu ki janbi Jesu ki teni ba. ¹² Yaa dupe n pia daliali jaanma cilidaali ban yen kodi mi pendima jaanma pebiga yaa daali yeni Jesu hoadikaaba den buali o: A bua tin gedi le yo ki ban hanbi ha po mi pendima jaanjiema, ¹³ o den soani huadikaaba lie ki yedi ba kua mani udogu nni yi baa tuogi ojoa ke o bugi li ñicuali yin huadi o mani. ¹⁴ Wan baa kua naan kani yeni yin yedi likani die daano: Canbaa yedi daa mini leni n huadikaaba n baa je mi pendima jaanjiema ya candieli nni ye le ? ¹⁵ Obaa waani yi li die tuankaali yaali n yaba ki hanbi ke yaala n dagigidi kuli ye lienni yin hanbi mani ti po lankani, ¹⁶ O huadikaaba den fii ki kua u dogu nni ki ban sua ke li bonla kuli tie nani wan den waani ba maama. B i den hanbi mi pendima jaanjiema. ¹⁷ Ku yenjuagu n den baa Jesu leni piiga n liediba den cua li kani. ¹⁸ Ban den kaa u sajekaanu kani yaa yogunu ki di Jesu den yedi ba: N waani yi imoamoani yi siiga yendo yua n di leni nni baa janbi nni ki teni ban cuo nni. ¹⁹ Bi huadi kaaba pala den cili ki biidi ke yendo yendo kuli den yedi o: Li tie mini yo ? ²⁰ O den yedi ba li tie yinba bi piiga n liediba siiga yendo yua n taagi ki tungi leni nni. ²¹ O joa bi jua caa nani lan

diani ki bili opo maama. Ama fala baa ye leni yua n baa janbi O joa bi jua li den baa hani laa joa po bi yaa den mali o. ²² Ban den di yayogunu Jesu den taa dupe ki tuondi UTienu ki cabidi ki teni ba ki yedi. Ga mani li ne n tie n gbannandi, ²³ o go den taa ki tadiñokaaga ki tuondi UTienu ki teni ba ke bi kuli ñuna, ²⁴ o den yedi ba yaa bonñokaala n tiena tie n soama yaama n teni ke UTienu hantaado kua, yaama nbaa wuli bi niba boncianla po. ²⁵ N waani yi imoamoa, n kan go ño duven hali min go baa ño obonpaano UTienu diema yaa daali. ²⁶ Ban den yini pisoma nba yani ki gbeni bi den ñani ki gedi olifie tiidi juali po. ²⁷ Jesu den yedi ba: Yi kuli baa haa nni kelima li diani nbaa pua oyankpaalo ipe n yadi. ²⁸ Ama n yaa ti fi bi tinkpiba nba ga yi liiga ki gedi galile. ²⁹ Pieli den yedi o: Baa yaaba n sieni kuli yaa ba ha ha mini wani ka. ³⁰ Jesu den yedi o: n waani a imoamoani dinla ñiagu na hali ke ku kootongu daa mua milie a baa nia taalimata ke haa bani nni. ³¹ Ama pieli den nia hali boncianla ki yedi: baa li yaa tie tiladi min taani ki kpe leni a, kan nia ke mii bani a bi kuli den yedi yeni. ³² Jesu leni o hoadikaaba den gedi ya kaanu nyi jetesamane nni. O den yedi ba: kalimani ne hali min baa jaandi. ³³ O den ta pieli. jaka leni jan ke bi yegi leni o, ijeje leni li paboanli den cili ki cuo o, ³⁴ oden yedi ba li paboanli cuo nni hali ke li naani nni ke n baa kpe yeni sedi mani kiyaa gu. ³⁵ Lani o den suagi liiga waamu ki baa ki labini ki jaandi ke li ya baa tuo ya yogunu nkpen di na, n lagidi ki ha o. ³⁶ O den tua nBaa, nBaa a fidi

li bonla kuli, han ñani yaa tadiñokaaga n tiena min da ño. De lan da tua mini nbua yaala ama fini n bua yaala. ³⁷ O den guani o huadikaaba kani ki sua ke bi goa ke o yedi pieli: simono a goa yo? haa fidi ki guudi ba waamu? ³⁸ Ya guu mani ki jaandi ke yin da kua mi tulinma nni, li pali bua ama ti gbanandi tadi. ³⁹ O go den piadi miliema ki jaandi nani mi kpiama yeni. ⁴⁰ O go den guani bi kani ki sua ke bi goa goa, kelima mi goama den gbadi ba. Baa den bani ban baa guani ki yedi o yaala. ⁴¹ O go den guani mi ta taama ki yedi ba: Yi baa goa ki fuodi mani yo? Li dagidi u yogunu pundi ke bi ba janbi, o joa bi jua ki teni ti tuonbiadi danba nuuni. ⁴² Fii mani tin gedi. diidi mani yua n baa janbi nni, n kpendine. ⁴³ Jesu n maadi ya yogunu, judasa yua n tie bi piiga n ni liedidiba siiga yendo, den pundi okani. Bi copadicianba yudanba leni li balimaama bangikaaba leni jufinba nikpeliba nden soani yaa niligu ke bi kukubi mugisiemu leni igbieni den yegi o. ⁴⁴ Wani o jajanbido yeni den tuodi ki waani ku niligu yaa maalima n tiena: Min baa gobini yua yeni, wani n yeni, yin cuo o mani ki gedin owan da ciadi. ⁴⁵ Wani judasa n den pundi li kani, lan yogunu liga o den nagini Jesu kani ki yedi o: Canba ki gobini o, ⁴⁶ lani bi niba yeni den cuo Jesu. ⁴⁷ Yaaba n den ye li kani siiga yendo den noadi ki jugisiega ki pedi ki joandi bi kopadicianba bado naacemo tubili. ⁴⁸ Jesu den yedi ku niligu: Yi cua ki kukubi mu jugisiemu leni igbieni nani yi lingi o sanjalo yeni ki baa cuo nni bii? ⁴⁹ N den ye leni yi

UTienu diegu nni daali kuli ki bangi yi UTienu maama ama yii den cuo nni. Li tua yeni ke yaala n diani i diani nni n tieni ki dudi. ⁵⁰ Lani bi huadikaaba kuli den ha o ki sani. ⁵¹ O jawaalo den hua Jesu ki goli bu kpalibu bebe, ⁵² Ban den cuo o, o den ha ke o kpalibu baa, ki sani mubili. ⁵³ Bi den gedinu Jesu bi kopadicianba bado kani. Bi kopadicianba yudanba leni bi nikpeliba leni libalimaama bangikaaba den taani lan kani. ⁵⁴ Pieli den hua Jesu hali foagima hali ki ban pundi bi cokpacianba bado luoli nni. O den ka leni bi naacenba ki yie mi fantama. ⁵⁵ Bi copadicianba yudanba leni jufinba cancan-nikpeliba taancianli kuli den lingi ya siedi n baa pa u sanu ki teni ban kpa Jesu. Baa den baa. ⁵⁶ Bi niba boncianla den tieni Jesu po mi siedi faama. Ama bi siedi yeni ki den taa yenma. ⁵⁷ Bi tianba den fii ki sedi ki tiendi opo yaa siedi faama ntiena ki yedi: ⁵⁸ Ti den gbadi ke o yedi: N baa mudi UTienu diegu na, o nisaalo nuu n maa yaagu, ki go maa UTienu diegu danata, nisaalo nuu n kaa maa yaagu. ⁵⁹ Baa laa maama po bi siedi naa den taa yenma. ⁶⁰ Lani bi copadicianba bado den fi ki sedi bi kuli siiga ki buali Jesu: A kan guani maama ba kuli? ⁶¹ Jesu den ŋmini suo, waa guani li ba kuli. Bi kopadicianba bado go den buali o: A tie UTienu n gandi yua, UTienu yua n pia ti kpiagidi ya Bi jua bi? ⁶² Jesu den yedi o: n tie wane. Yi baa ti le ke ojoa bi jua ka UTienu Upacimu kuli daano jienu po, ki ke o ñani tanpoli ki kpendi ti tawadi nni. ⁶³ Lane bi kopadicianba bado cuo wani oba yaa tiayiekaadi

ki padi ki yedi: Ti go bua siedinba ki tieni be? ⁶⁴ Yi gbadi ke o sugi UTienu. Yi jagi be? Bikuli den taani ki yedi ke li pundi wan kpe. ⁶⁵ lani bi tianba, den cili ki siini O po, ki pigindi O ηuni ki go kudi O a nikula, ki tua: ηmee pua ηa? bi naacenba mo den pbino O i tanpee. ⁶⁶ pieli den ye tiipo bi kopadicianba bado luolu nni. ⁶⁷ o kopadiciamo potuado yendo den laa o, ke o yie mi fantama ki nuali o, ki yedi, a moko den ye leni Jesu nasaleti yua yo. ⁶⁸ o n nia ki yedi, mii bani ηa n tua yaala, lani ki fii ki tagini ki ya ban ñia ki ban cia bu buliñuabu po. lanyogunu ku kotongu den mua. ⁶⁹ o potuado yeni go den ban laa o, ki yedi ya niba n ye likani, yua n tene moko tie bi niba yeni siiga nni yendo yo. ⁷⁰ pieli go den nia, yogin jenjenga n pugini, yaa ba n denye likani go den yedi pieli, laa pia kuli tama ke a moko tie bi niini yua yo, kelima a tie galili yua yo. ⁷¹ lanwani, o den cili ki solini o yuli ki polini, ki tua, mii bani ba, yi n maadi yua ya maama. ⁷² lanyogunu, mi taliema ku kotongu go den mua. lani pieli den tiadi, Jesu n den yedi o, yaala; hali ku kotongu ba mua taalima lie, a ba nia taalima ta ke ηaa bani nni. wan den tia lipo, o den buudi.

Dianciamou 15

¹ lan den fa ku tasoangu bikopadikianba liga yaaba, li balimaama bangikaaba nikipela leni acancan nikipela den taani ki juogi. bi den loli Jesu ki gedi ki ban teni pilata. ² Pilata den buali o, moamoane ke a tie juifinba bado bii? Jesu den gua nni ki yedo: a yedi la. ³ bi kopadicianba

nikpela den tabino bonli boncianla. ⁴ pilata go den gauni ki bualo: n̄aa tua li baa? nuanli ban tabina yaali kuli. ⁵ ama Jesu naa go den yedi li baa . ⁶ lan mo n bagi pilata. janmi kuli, kuniligu mia wan n̄a kadibi yenga. ⁷ li den pia niyendo ke yi o barabasa leni o juoginkaaba li kadidieli n ni kelima bi den kpa o nilo kufuguni. ⁸ kunulugu den doni ki miadi o wan tieni nani wan maani bi po maama . ⁹ pilata den guanba; i bua min n̄a Jesu jufinba bado bii? ¹⁰ kelima o den bani ke ninponli n cedi ke bikopadicianba den cuani Jesu o kani. ¹¹ ama bikopadicianba den tуди ku niligu ki boa pilata n n̄a bi po barabasa. ¹² pilata den guani ki lebidiba, yua ke i toa o jufinba bado yeni, yi boa min tieni o ledee? ¹³ bi go den kpaani ki tua, kpa o lidapoanpoanli po ¹⁴ pilata den buali ba, o tieni i lee tagi yo?, bi go den kpaani ki pugini, kpa o lidapoanpoanli po. ¹⁵ kelima pilata den bua ku niligu pali mangi, o den n̄a barabasa. ki den cedi ke bi pua Jesu a ghabina, ki teni ba O ban ban kpa O lidapoanpoanli po. ¹⁶ a minteela den kuano u luolu nni, nani kani ke bi ja ti buudi yeni, ki taani a minteela kuli. ¹⁷ bi den golini O bu kpalimoanbu, ki luni i konkoni badifoliga ki cibini O. ¹⁸ bi ji den fuondi O, ki tua: ti fuondi n̄a, fini jufinba bado. ¹⁹ bi den pua O yuli po li kankagili, ki go siini o po ti ñisandi ki gbandi o nintuali ki pugi O. ²⁰ ban den ñuadiñuadi O ki gbeni, bi den goliti O bukpalimoanbu yeni, ki guani ki lani O, O tiaadi ki ta O, ki ban kpa O lidapoanpoanli po. ²¹ bi den tieni u paalu simono, silena yua, yuan tie Alesandili leni rufisa

ba, ke o ñani o kuanu po, ki cedi ke o tugi Jesu dapoanpoanli. ²² bi den gedini Jesu naani kani n yi golgota yanli n bundi ki yukolinkuoga. ²³ bi den teni o yaa daama n kali ki taani leni mili ama waa den ñuna. ²⁴ `bi den kpa o lidapoanpoanli po, ki tuani o tiadi caca, ki ba bandi yua kuli n ba ba, ya biinu. ²⁵ ban den joani o lidapoanpoanli po ya yogini den tie kudi yia. ²⁶ ya diani n den waani ban kpa o yaala ya po n tie: jufinba bado. ²⁷ bi den joano sugida lie siga. yendo, o gaanu, yendo ojienu. ²⁸ yeni, li den tieni nani i diani n yedi maama: bi den cuadi ki taano leni a nibia . ²⁹ bi santagiba den sugi o ki fegini bi yula ki tua, fini, fini yuan ba mudi utien diegu ki go maagu dana ta siga. ³⁰ ñan jiiidi lidapoanpoanli po, ki faabi a yuli . ³¹ bikopaadicianba leni libamaama bagikaaba liigi yaaba moko ji den ñoadi o ki tua, oden faabi nituaba ki nan kan jii fidi ki faabi o yuli. ³² kilisiti, isaleelebi bado, wan jiiidi lidapoanpoanli po moala nne tin n le, ki nan fidi ki daano. ban den kpa o leni yaaba moko den sugidi o. ³³ li biigili den ciidi ñanduna kuli po, ki ciili u yen sicuocuolu ki ban pundi ³⁴ li yenlebili po Jesu den tiani ki yedi: Eli, eli lamasabatani yaali n bundi: ntienu, ntienu bee yaa po yo kaa ñaani. ³⁵ bi tianba yaabi n den ye likani n den gbadi bi tua songi mani, o yi Eli ³⁶ yaabi nye li kani bi niini yendo den sani ki ta ti kpacadi, ki fini likankagili ki tuuni miñinmiliginni ki teni o ke wan ñuo. ki yedi cedi mani tin le Elia ya ba cua ki jiini o. ³⁷ Jesu den tiani yemma ke o fuomi sedi. ³⁸ li jandieli kpali piginu kaabu den

padi, ki cili tanpoli ki ban jiidi tiipo. ³⁹ miteela kobiga yudaano yuan den se ki ñua Jesu n den kpe maama den yedi, moamoamni oden li tie utienu bijoa yo. ⁴⁰ li den pia ya puobi n se fuagima ki ñua. bi siiga den pia Maliyama magidala yua, leni Maliyama Jaka leni josie na, leni Salome ⁴¹ yaabin den ñua o ki go tuuni o po wan den ye galile, leni yaabi nden ñoado ki cua Jelusalema ⁴² ku yenjoagu n den pundi nani ban den boogindi mi fuodima daali yeni, ⁴³ Josefi Arimate yua, yuan den tie bi cancannikpeliba siiga yua n pia ti kpiagidi, ki moko den gu utienu diema, den ta linaniali ki gedi pilata kani ki mia wan teni o Jesu gbanandi. ⁴⁴ li den luudi pilata leni Jesu n kpe tomma. o den yini a miteela kobiga yudaano ki bualo hali li tie moamoane ke Jesu kpe tomma. ⁴⁵ wan den bandi cuain keli tie moamoane ke Jesu kpe tomma, o den puni u sanu Josefi n ta jesu gbanandi. ⁴⁶ Josefi den jiino lidapoanpoanli po ki wagino leni wan den daa ya kpalipienbu. o den gedi ki ban kuani o yaa takuli n tie tangu yaa niini. ki bindi ku tangu ki pagini. ⁴⁷ Mliyama magidala yua leni Maliyama Josie na, den ñoa ban kuani o naani.

Dianciamou 16

¹ mi fuodima daali n den pendi, Malyama Magdalya yua, Malyama, Jaka na, leni Salome den da tulalee ki bua gedi ki ban tieni Jesu gbanandi po. ² a dan leleeda daali tasoanpanpangu, ³ bi den fii ki ban ca li kuli po, ki nan buali bi yula, ki tua ñme baan bindi ti po kutanpagidigu yeni. ⁴ ban den pundi ki yaadi ki nuaali, bi den sua ke ku

tangu yeni bindi ki Ñani li kani. ⁵ bi den kua li kuli nni, ki sua ke jawaalo kaa, ki la ti tiapieendi, ke li cuo ba ti jawaandi ⁶ o den yedi ba, da jie mani i lingi Jesu, nasaleti yua yo, ban den kpa ki joani yua lidaapoanpoanli po. O fii, O naa ji yene. ⁷ ama gedi mani ki ban waani bi ñoadikaaba leni pieli ke O gaa liiga ki ca Galili. lanpo yo, ke i ba lee O. nani O den yedi maama. ⁸ bi den ñani ki sani, ti jawaandi leni ti yanyagti ya po, ba den yedi o ba kuli li ba. ⁹ Jesu den fii, a dan leleeda cilima daali tasoangu, O da den doagidi o yuli, Malyama Magdala yua, O n den deli yua ya ni nni cicilimu lelee. ¹⁰ O den gedi ki ban waani laa labaalo, yaaba n den ye, leni li pabiili ki go den n buudi kelima Jesu kuuma po. ¹¹ ba n den gbadi ke Jesu go fo, ke Malyama laa O; baa go den daani. ¹² lani yaa puoli, O den doagidi o yuli nani o nilamo yeni ñoadikaaba lie po u sanu nni. ¹³ bi den guani ki waani laa labaalo bi lieba ama bi naa den daani bi maama. ¹⁴ lani, Jesu go den doagidi o yuli o piiga n niyendiba yeni po ya yugunu ke bi di. O den fu leni ba, kelima bi pajoaga po, leni bi dandanluoma po, kelima ban den laa O, ¹⁵ kaa dani yeni ya po. O den yedi ba, gedi mani li ñandunli nni kuli, ki ban wani ba olaabaalinamo. ¹⁶ yua n daani, ki baptisi, ba faabi, ama yua ki daani, ti buudi cuonu ye o po. ¹⁷ ya sinankeene n ba n baa ya ñoa yaa ba n daani ne. bi baa deliti mu cicibiadimu, ki maadi mi malama n yeli nni b bi baa cuo i we, ¹⁸ baa bi ya ñuni ñoagbiadu li kan tieni ba li ba kuli. bi baa maandi bi nii a yiama po ke bi paagidi. ¹⁹ O

Diedo n maadi laa maama, ki gbeni; O den doni tanpoli, ki ban kali Utienu najienu kani. ²⁰ lani, bi den gedi ki ban wangi o labaalijamo, i kaani kuli. O Diedo den tuuni leni ba, ki saagi O maama po imoamoani leni sinankeneenba.

Bible Gourma
The New Testament in the Gourmanchéma language
of Burkina Faso, Niger, Benin, and Togo
Le Nouveau Testament en langue Gourmanchéma du
Burkina Faso, du Niger, du Bénin et du Togo

copyright © 2020 Door 43 world-wide mission community

Language: Gourma (Gourmanchéma)

Dialect: Central

Translation by: Door 43 world-wide mission community

Contributor: Gourmanchema, Wilson, gux4-ner, Jean Sandamba, Ouoba K. David, Parfait-Ayanou

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2022-06-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files dated 31 Aug 2023

1168f00b-eabf-5a7b-9fed-4d2120867558